

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНСЬКИХ МОВ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

СЛАВИЧ Т.Я.

ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

(Антична література, література

Середніх віків та Відродження)

Навчально-методичні розробки для студентів 1 курсу
денної та заочної форми навчання
факультету іноземної філології

Ужгород – 2023

УДК 821 (091) (100) (076)

ББК Ш5 (0) 32/43 я 73

Б-72

Славич Т.Я. «Історія зарубіжної літератури» (Антична література, література Середніх віків та Відродження): Навчально-методичний комплекс для здобувачів вищої освіти галузі 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014.02 Середня освіта. Англійська/німецька/французька/румунська мова і література предметної спеціальності (спеціалізації) (за наявності) 014.02 Середня освіта. Англійська/німецька/французька/румунська мова і література освітньої програми Англійська/німецька/французька/румунська мова і література. Зарубіжна література та 03 Гуманітарні науки спеціальності 035.04 Філологія. Германські/романські мови та літератури (переклад включно) предметної спеціальності (спеціалізації) (за наявності) 035.04 Філологія. Германські/романські мови та літератури (переклад включно) освітньої програми Англійська/німецька/французька мова і література. Переклад. Тетяна Ярославівна Славич. Ужгород: УжНУ, 2023. 47 с.

Розробник:

Тетяна Ярославівна Славич, старший викладач

Рецензент:

Рошко Михайло Михайлович, к.ф.н., доцент, декан ФІФ УжНУ

Затверджено на засіданні

кафедри романських мов та зарубіжної літератури

факультету іноземної філології

Ужгородського національного університету

протокол № 7 від 24 квітня 2023 року

Зміст

1. Пояснювальна записка.....	4
2. Основні характеристики навчальної дисципліни	6
3. Навчально-тематичний план навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури» (Антична література, література Середніх віків та Відродження) зі вказівкою змістових модулів та необхідних в ньому тем.....	6
4. Програма навчальної дисципліни.....	11
5. Тематика та плани лекцій.....	15
6. Тематика та плани семінарських (практичних) занять з вказівкою рекомендованої літератури для їх підготовки.....	20
7. Завдання для самостійної роботи студентів зі вказівкою рекомендованої літератури для їх підготовки.....	26
7.1. Методичні рекомендації до написання реферату.....	33
7.2. Тематика наукових рефератів.....	34
7.3. Методичні рекомендації до написання курсової роботи.....	35
7.4. Приблизна тематика курсових робіт.....	36
7.5. Критерії оцінювання курсових робіт.....	37
8. Перелік питань для підсумкового контролю.....	38
9. Ключові поняття та терміни	41
10. Критерії оцінювання знань на екзамені та заліку	42
11. Зразки модульних робіт.....	43
12. Перелік рекомендованої літератури.....	45

1. Пояснювальна записка

Курс історії зарубіжної літератури має на меті познайомити студентів із історичним розвитком літературного процесу доби античності, Середніх віків та Відродження, з особливостями цих літературних епох, їх духовними цінностями, із кращими надбаннями кожної з літературно-художніх епох у всьому розмаїтті літературних жанрів та стилів. Протягом курсу студент повинен навчитися аналізувати явища художньої літератури, усвідомлювати природу різних жанрів літературної творчості, усвідомлювати спільне й своєрідне в змінах культурних традицій та літературних стилів. Студент повинен вільно володіти прийомами елементарного літературно-критичного аналізу, реферування науково-критичної літератури, навичками літературно-критичного мислення в рамках програмних проблем та питань.

Дисципліна читається для здобувачів вищої освіти галузі **01 Освіта / Педагогіка** спеціальності **014.02 Середня освіта. Англійська/німецька/французька/румунська мова і література** предметної спеціальності (спеціалізації) (за наявності) **014.02 Середня освіта. Англійська/німецька/французька/румунська мова і література** освітньої програми **Англійська/німецька/французька/румунська мова і література. Зарубіжна література** та **03 Гуманітарні науки** спеціальності **035.04 Філологія. Германські/романські мови та літератури (переклад включно)** предметної спеціальності (спеціалізації) (за наявності) **035.04 Філологія. Германські/романські мови та літератури (переклад включно)** освітньої програми **Англійська/німецька/французька мова і література. Переклад.**

Організація навчальної діяльності з «Історії зарубіжної літератури» /Антична література, література Середніх віків та Відродження/ здійснюється за кредитно-модульною системою.

• **Умовний код курсу:** ІЗЛ /АСВВ/

• **Назва курсу:** Історія зарубіжної літератури /Антична, Середні віки, Відродження/

• **Кількість кредитів,** відповідних ECTS: 3.

■ **Опис курсу:** Навчальна дисципліна знайомить студентів I-го курсу /англійського, німецького, французького та румунського відділень факультету іноземної філології/ у першому семестрі з греко-римською античною міфологією, самобутністю культурно-літературного процесу в Стародавній Греції та Римі, а відтак в країнах Західної Європи – від часу розпаду Римської імперії до початку V ст. , закономірностями формування природи різних жанрів літературної творчості, усвідомленням спільного й своєрідного у змінах культурних традицій та літературних стилів.

■ **Мета курсу:**

- ознайомити студентів з історичним розвитком світового літературного процесу, з особливостями літературних епох, їх духовними цінностями, із знаковими надбаннями кожної з літератур у всьому розмаїтті літературних жанрів та стилів;

- навчити студентів працювати з джерелами інформації /підручниками та навчально-методичними посібниками, науковими виданнями творів, які запроваджені до шкільної програми/;
- підготувати студентів до розуміння літературних явищ греко-римської античності, пам'яток середньовікового героїчного епосу і видатних творів доби Відродження у контексті світової культури та у взаємозв'язках;
- сформувані у студентів як майбутніх учителів іноземної мови та зарубіжної літератури уміння застосовувати у педагогічній практиці набуті знання з оптимальною загальноосвітньою, пізнавальною та виховною метою.

● **Очікувані результати навчання**

На основі навчальної робочої програми студент повинен:

- володіти інформацією про специфіку розвитку стародавніх літератур /греко-римської античності, Індії, Китаю, персько-таджицької поезії/, літератури країн Західної Європи, доби Середньовіччя і Відродження;
- уміти послуговуватись прийомами елементарного літературно-критичного аналізу, реферування науково-критичної літератури, користуватися бібліографічними матеріалами;
- порівнювати літературно-мистецькі явища в контексті історії та у взаємозв'язках, володіти навичками літературно-критичного мислення у рамках програмних проблем і питань.

Методи навчання і викладання: 28 (СО) / 24 (філологія) год. лекцій, 16 (СО) / 20 (філологія) год. семінарських занять – висвітлення найважливіших періодів у розвитку світової літератури, осмислення творчості найбільш відомих письменників та їхніх творів у взаємодії різних ідейно-художніх тенденцій, напрямів тощо, самостійна робота /46 год./ - опрацювання навчальної й наукової літератури, ознайомлення з текстами художніх творів. Усього на засвоєння курсу «Історія зарубіжної літератури» /Антична література, література доби Середньовіччя і Відродження/ виділяється 90 годин.

Програма «Історія зарубіжної літератури» /Антична література, література доби Середньовіччя і Відродження/ поділена на три підмодулі.

Виходячи з цього, студент повинен **знати**:

- особливості розвитку історико-літературного процесу в античній та світовій літературах періоду Середньовіччя, Відродження,;
- своєрідність жанрових виявів, функціональність типових образів, що стали образами-символами, образами-моделями світової літератури пізніших часів;
- найвідоміші літературні пам'ятки.

Студент повинен **уміти**:

- орієнтуватися в історико-літературному процесі певного періоду;
- аналізувати конкретні твори, виявляти їх основні художні особливості.
- стилеві та версифікаційні особливості відомих творів як європейських, так східних літератур.

2. Основні характеристики навчальної дисципліни

Напрямок підготовки:

014.02 Середня освіта. Англійська/німецька/французька/румунська мова і література

035.04 Філологія. Германські/романські мови та літератури (переклад включно).

Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр

Курс: 1

Кількість кредитів – 3

Кількість модулів – 2

Змістовних модулів – 2

Загальна кількість годин – 90

Тижневих – 2

Характер дисципліни (нормативна, за вибором): нормативна

Семестр: 1

Лекції – 28 (СО) / 24 (філологія) год.

Практичні – 16 (СО) / 20 (філологія) год.

Самостійна робота – 46 год.

Індивідуальна робота – 0

Вид контролю: дві семестрові модульні контрольні роботи та підсумковий семестровий модульний контроль (екзамен).

3. Навчально-тематичний план навчальної дисципліни «Історія світової літератури (антична література, література Середніх віків та Відродження)» зі вказівкою змістових модулів та необхідних у ньому тем

Розподіл навчального часу студента на вивчення дисципліни.

Т-ні	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Лекц.	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	2/-	2/-	-	-	-
Практ.	-	-	2/2	-/-	2/2	-/2	2/2	-/2	2/-	-/2	2/2	-/2	2/2	-/2	2/-	2/-	-/-
Сам.	5	4	3	3	3	2	3	4	5	2	3	4	3	2	-	-	-

№ з/п	Тема	Лекції СО / філ.	Семі- нарські заняття СО/філ.	СРС СО / філ.	Літера- тура
Змістовий модуль 1. Антична література					
1.	Вступна лекція. Антична література у контексті літератури світової. Гомерівський період. Поєми Гомера «Іліада» та «Одіссея»: соціально-історична основа, архітектоніка, міфологія, прогресивні тенденції. Дидактичний епос /післягомерівський період/. Поєма Гесіода «Труди і дні» як зразок архаїчної дидактики. Пародійний епос / «Батрахоміомахія, або війна жаб і мишей»/.	2/2	4/6	5	1, 2, 3, 8, 13, 14
2.	Старогрецька лірика /Каллін. Тіртеї. Солон. Мімнерм. Архілох/. Старогрецька любовна лірика. Провідні теми поетичної творчості Алкея, Сапфо, Анакреона, Піндара. Аттичний період. Античний театр. Зародження походження драми. Класична трагедія. Есхіл /«Перси», «Прометей закутий»/, Софокл /«Цар Едіп», «Антигона»/, Еврипід /«Медея»/.	3/2	-	4	1,2,3, 8, 13, 14
3.	Давня аттична комедія. Походження комедії. Творчість Аристофана /«Вершники», «Жаби»/. Тема війни і миру в комедіях Аристофана. Старогрецька філософія /Геракліт. Демокріт. Сократ. Платон. «Поетика» Аристотеля/. Література доби еллінізму та епохи Римського панування. Римський театр. Нова аттична комедія. Творчість Менандра /комедія «Відлюдник»/ Комедії Тіта Плавта і Публія Теренція Афра. Наукова проза /Плутарх. Лукіан із Самосати/. Олександрійська лірика і грецький роман /«Дафніс і Хлоя» Лонга/.	2/2	-	5	1, 2, 3, 7, 8, 9, 13

4.	Римська література періоду громадянських війн та принципату. Творчість Луцілія. Трактат Тіта Лукреція Кара «Про природу речей». Поезія неотериків /Гай Валерій Катулл – вірші про Лесбії/. Римська література доби принципату. Творчість Публія Вергілія Марона /«Буколіки», «Георгіки», героїчна поема «Енеїда»/ і Квінта Горація Флакка /«Римські оди», «Послання до Пізонів»/. Творчість Овідія Назона у контексті літератури Стародавнього Риму періоду занепаду імперії. «Любовні елегії», «Наука кохання», «Фасти», «Метаморфози» - міфологічна енциклопедія у віршах, «Скорботні елегії», Послання з Понту» Овідія. Трагедії Сенеки. Сатира Марціала та Ювенала. Проза Петронія Арбітра, Лукіана та Лучія Апулея.	3/2	2/2	4	1, 2, 3, 7, 8, 9, 13, 14
	Разом за модуль 1 – 34 годин	10/8	6/8	18	
Змістовий модуль 2. Література Середніх віків та Відродження					
1.	Вступна лекція. Література Середніх віків: історичні передумови формування, особливості, етапи розвитку. Кельтський епос. Германський епос. Англосаксонська «Поема про Беовульфа». Література раннього Середньовіччя /III-X ст./ та література зрілого феодалізму /XI-XIVст./ Еддична поезія. Поезія скальдів /Егіль Скалагримсон, Сноррі Стурлусон/. Староскандинавські саги. Французький / «Пісня про Роланда»/, іспанський /«Пісня про мого Сіда»/ та німецький героїчний епос /«Пісня про Нібелунгів»/.	3/2	2/2	5	15
2.	Література зрілого феодалізму /продовження/. Література латинською мовою. Поезія вагантів. Жанри лірики трубадурів. Німецький міцезанг. Рицарський роман та його типи. Романи про Трістана та Ізольду. Міська література. Жанри міської літератури. /Фаблію. Шванк./ «Роман про Лиса». Народна сміхова культура.	2	-	4	15

3.	Література доби Відродження /загальний огляд/. Хронологічні й географічні межі літератури Ренесансу. Відродження в Італії. Творчість Данте Аліг'єрі /«Нове життя», «Божественна комедія»/. Література раннього Відродження: творчість Франческо Петрарки і Джованні Боккаччо /Треченто/. Література пізнього Відродження /Кватроченто/. Література VI періоду /Чінквенченто/: творчість Аріосто і Тассо.	3/3	2/2	5	15
4.	Відродження у Німеччині та Нідерландах. Сатира Севастіана Бранта /«Корабель дурнів»/. «Діалоги» «Ульріха фон Гуттена. Бюргерська література. Народні книги /про Фауста і Тіля Ойленшпігеля/. Література Реформації й Великої Селянської війни. Бюргерська література після Реформації. Творчість Ганса Сакса. Гуманізм у Нідерландах. Творчість Еразма Роттердамського / «Похвальне слово Глупоті»/. Відродження у Франції. Проторенесансні ознаки поезії Франсуа Війона. Гурток Маргарити Наваррської, її роман «Гептамерон». Відродження у Франції /продовження/. Життєвий шлях Франсуа Рабле як характерна біографічна парадигма ренесансної доби. Синтетизм і універсалізм роману «Гаргантюа і Пантагрюель», відображення у ньому карнавальних універсалій.	3/2	-	5	15

5.	<p>Літературна практика «Плеяди». Тематична і поетична лірики П'єра де Ронсара. Вираження кризи гуманістичних ідеалів у творчості Мішеля Монтеня. Лопе де Вега і театр. Його п'єси «Фуенте Овехуна», «Собака на сні». Майстерність драматурга. Особливості іспанського Відродження /загальна характеристика/. Мігель де Сервантес як особистість ренесансної доби. Реалістичне зображення іспанської дійсності у новелах Сервантеса. «Дон Кіхот» Сервантеса – величне досягнення іспанської літератури доби Відродження; його національно-історична та жанрово-літературна основа. Зв'язок твору з карнавальною культурою, специфіка авторської позиції.</p> <p>Соціальний і філософський зміст образу головного героя роману та його супутника Санчо Панси.</p>	3	2/2	4	15
6.	<p>Відродження в Англії /дошекспірівський період/. Проторенесансні ознаки творчості Джеффри Чосера. Література зрілого і пізнього Відродження: Едмунд Спенсер, Джон Лілі, Крістофер Марло.</p> <p>Англійський утопічний роман. Жанрова специфіка жанру утопії. Від утопії до антиутопії: «Місто Сонця» Кампанелли й «Утопія» Томаса Мора. Англійське Відродження. Біографія В.Шекспіра. Періодизація та класифікація його творів. Сонети як сюжетний цикл, образ ліричного героя в сонетах. Загальна характеристика хронік. Комедії В.Шекспіра /«Сон літньої ночі», «Дванадцята ніч»/. Характер трагічного, побудова конфлікту, тип героя у трагедіях В.Шекспіра. «Ромео і Джульєт» - «оптимістична трагедія» про кохання. Шекспірівські твори другого періоду творчості / «Отелло», «Макбет» та найбільша філософська трагедія «Гамлет». Трагічний шлях людини до духовних засад людського існування в трагедіях та трагікомедіях В.Шекспіра / на прикладі трагедії «Король Лір» та трагікомедії «Буря», «Зимова казка»/.</p>	4	4/6	5	15

Разом за модуль 2 – 56 годин	18 / 16	10 / 12	28	
------------------------------	------------	---------	----	--

4. Програма навчальної дисципліни

Вересень, 1-ий тиждень.

Лекція 1-а /2 години/. Вступна лекція. Антична література у контексті літератури світової.

У контексті терміну «Всесвітня література» розглядається в історичному аспекті розвиток давніх цивілізацій /Шумер, Єгипет, Індія, Китай/, подається періодизація античної літератури, окреслюється тематична класифікація, циклізація і періодизація античної міфології.

Гомерівський період. Поєми Гомера «Іліада» та «Одіссея»: соціально-історична основа, архітектоніка, міфологія, прогресивні тенденції.

Дидактичний епос /післягомерівський період/. Поєма Гесіода «Труди і дні» як зразок архаїчної дидактики. Пародійний епос / «Батрахоміомехія, або війна жаб і мишей»/.

Самостійна робота – 2 години. Студенти повинні ознайомитися зі структурою таких підручників:

1. Антична література/За ред..проф.А.А.Тахо-Годі. К.,1986.
2. Антична література: Хрестоматія /Упоряд.акад.О.І.Білецький. К.,1988.
3. Тронський І.М. Історія античної літератури. К., 1996.
4. Пашенко В.І., Пашенко Н.І. Антична література. К.,2001.

Самостійна робота – 3 години. Текстуальне ознайомлення з міфами Стародавньої Греції за книжкою М.Куна «Легенди та міфи Стародавньої Греції /Тернопіль, 2002/ та з поємами Гомера у порівняльному плані з біблійними переказами та казками народів світу.

Вересень, 2-ий тиждень.

Лекція 2-а /2 години/. Старогрецька любовна лірика. Провідні теми поетичної творчості Алкея, Сапфо, Анакреона, Піндара.

Старогрецька лірика /Каллін. Тіртеї. Солон. Мімнерм. Архілох/.

Самостійна робота – 4 години. Ознайомлення з тематикою і поетикою античної старогрецької лірики у порівняльному плані з пам'яткою давньоіндійської літератури «Рамаяна».

Вересень, 3-ій тиждень.

Лекція 3-а /2 години/. Аттічний період. Античний театр.

Зародження походження драми. Класична трагедія. Есхіл /«Перси», «Прометей закутий»/, Софокл /«Цар Едіп», «Антигона»/, Еврипід /«Медея»/.

Давня аттична комедія. Походження комедії. Творчість Аристофана /«Вершники», «Жаби»./ Тема війни і миру в комедіях Аристофана. Старогрецька філософія /Геракліт. Демокріт. Сократ. Платон. «Поетика» Аристотеля./

Семінарське заняття №1 – 2 години. Поема Гомера «Іліада» – видатна пам'ятка старогрецької літератури.

Самостійна робота – 3 год.- Історія виникнення жанру байки. Гесіод. «Труди і дні» /байка про Солов'я і Крука/. Ознайомлення з творчістю Езопа. «Езопова мова» /на прикладі байок Езопа/.

Вересень – 4-ий тиждень

Лекція 4-а /2 години/. Література доби еллінізму та епохи Римського панування. Римський театр.

Нова аттична комедія. Творчість Менандра /комедія «Відлюдник»/ Комедії Тіта Плавта і Публія Теренція Афра. Наукова проза /Плутарх. Лукіан із Самосати/. Олександрійська лірика і грецький роман /«Дафніс і Хлоя» Лонга/.

Римська література періоду громадянських війн та принципату. Творчість Луцілія. Трактат Тіта Лукреція Кара «Про природу речей». Поезія неотериків /Гай Валерій Катулл – вірші про Лесбії/.

Самостійна робота – 2 год. Ознайомитися з творчим набутокм Ціцерона /ораторське мистецтво, філософські листи / за підручником В.І. та Н.І. Пащенко. Антична література. К.: Либідь, 2001. С. 550-555/.

Самостійна робота – 1 год. Ознайомлення з творчістю римських поетів-елегіків Секста Проперція та Альбія Тібулла.

Жовтень – 1 тиждень /5-ий тиждень за навч.планом/

Лекція 5-та /2год./ Римська література доби принципату.

Творчість Публія Вергілія Марона /«Буколіки», «Георгіки», героїчна поема «Енеїда»/ і Квінта Горація Флакка /«Римські оди», послання до Пізонів»/.

Творчість Овідія Назона у контексті літератури Стародавнього Риму періоду занепаду імперії.

«Любовні елегії», «Наука кохання», «Фасти», «Метаморфози» – міфологічна енциклопедія у віршах, «Скорботні елегії», Послання з Понту Овідія.

Трагедії Сенеки. Сатира Марціала та Ювенала. Проза Петронія Арбітра, Лукіана та Лучія Апулея.

Семінарське заняття №2 – 2 години. Поема Гомера «Одіссея» – видатна пам'ятка давньогрецької літератури.

Самостійна робота – 3 год. Реферування дослідження Андрія Содомори «Дві барви часу Публія Овідія Назона // Овідій. Любовні елегії. К.: Основа, 1999. С.5-29.

Жовтень – 2 тиждень /6-ий тиждень за навч.планом/

Лекція 6-а /2год./ Вступна лекція. Література Середніх віків: історичні передумови формування, особливості, етапи розвитку. Кельтський епос. Германський епос. Англосаксонська «Поема про Беовульфа».

Література раннього Середньовіччя /III-X ст./ та література зрілого феодалізму /XI-XIVст./ Едична поезія. Поезія скальдів /Егіль Скалагримсон, Сноррі Стурлусон/.

Самостійна робота – 2 год. Ознайомлення зі структурою підручника М.С. Шаповалової, Г.Л. Рубанової, В.А. Моторного «Історія зарубіжної літератури. Середні віки та Відродження» /Львів, 1993/.

Жовтень – 3 тиждень /7-ий тиждень за навч.планом/

Лекція 7-а /2 год./ Староскандинавські саги. Французький / «Пісня про Роланда»/, іспанський /«Пісня про мого Сіда»/ та німецький героїчний епос /«Пісня про Нібелунгів»/.

Література зрілого феодалізму /продовження/. Література латинською мовою. Поезія вагантів.

Семінарське заняття №2 – 2 години. Героїчна поема Вергілія «Енеїда».

Самостійна робота – 3 год. Підготувати реферат на тему «Загальна характеристика літератури народів Сходу VIII-IX ст.

Жовтень – 4 тиждень /8-ий тиждень за навч.планом/

Лекція 8-а /2год./ Міська література. Жанри лірики трубадурів. Німецький міннезанг. Рицарський роман та його типи. Романи про Трістана та Ізольду.

Міська література. Жанри міської літератури. /Фабліо. Шванк/. «Роман про Лиса». Народна сміхова культура.

Література доби Відродження /загальний огляд/. Хронологічні й географічні межі літератури Ренесансу.

Відродження в Італії. Творчість Данте Аліг'єрі /«Нове життя», «Божественна комедія»/.

Самостійна робота – 4 год. – Читання текстів «Пісні про Роланда», «Пісні про мого Сіда», «Пісні про Нібелунгів»; ознайомитися за підручником «Історія зарубіжної літератури» М.С. Шаповалової та інш. /сс.88-90/ з морально-дидактичною поемою Вільяма Ленгленда «Видіння П'єра –Орача».

Жовтень – 5 тиждень /9-ий тиждень за навч.планом/

Лекція 9-а /2 год./ Література раннього Відродження: творчість Франческо Петрарки і Джованні Боккаччо /Треченто/. Література пізнього Відродження /Кватроченто/. Література VI періоду. /Чінквеченто/:творчість Аріосто і Тассо.

Семінарське заняття №4 - 2 години - «Пісня про Роланда» - видатна пам'ятка французького героїчного епосу.

Самостійна робота – 3 год. Читання і конспектування «Божественної комедії» Данте.

Самостійна робота – 2 год. Ідейно-тематичне багатство роману Дж.Боккаччо «Декамерон» /конспектування твору за тематичними групами оповідок/.

Листопад – 1 тиждень /10-ий тиждень за навч.планом/

Лекція 10-а /2 год./ Відродження у Німеччині та Нідерландах. Сатира Севастіана Бранта /«Корабель дурнів»/. «Діалоги» Ульріха фон Гуттена. Бюргерська література. Народні книги /про Фауста і Тіля Ойленшпигеля/.

Література Реформації й Великої Селянської війни. Бюргерська література після Реформації. Творчість Ганса Сакса. Гуманізм у Нідерландах. Творчість Еразма Роттердамського / «Похвальне слово Глупоті»/.

Самостійна робота – 2 год. Анотація статті Йосипа Кобіва «Еразм Роттердамський і його сатиричне перо // Роттердамський Еразм. Похвала Глупоті. К.: Основа, 1993. С.3-11, а також читання твору Еразма Роттердамського «Похвала Глупоті».

Листопад – 2 тиждень /11-ий тиждень за навч.планом/

Лекція 11-а /2 год./ Відродження у Франції. Проторенесансні ознаки поезії Франсуа Війона. Гурток Маргарити Наваррської, її роман «Гептамерон».

Життєвий шлях Франсуа Рабле як характерна біографічна парадигма ренесансної доби. Синтетизм і універсалізм роману «Гаргантюа і Пантагрюель», відображення у ньому карнавальних універсалій.

Семінарське заняття №5 – 2 години. Поема Данте Аліг'єрі «Божественна комедія» – твір перехідного періоду.

Самостійна робота – 1 год. Ознайомлення з поетичною спадщиною Франсуа Війона в українських перекладах Леоніда Первомайського.

Самостійна робота – 2 год. Читання і конспектування роману Франсуа Рабле «Гаргантюа і Пантагрюель».

Листопад – 3 тиждень /12-ий тиждень за навч.планом/

Лекція 12-а /2 год./ Літературна практика «Плеяди». Тематична і поетична лірики П'єра де Ронсара. Вираження кризи гуманістичних ідеалів у творчості Мішеля Монтеня. Лопе де Вега і театр. Його п'єси «Фуенте Овехуна», «Собака на сні». Майстерність драматурга.

Особливості іспанського Відродження /загальна характеристика/. Мігель де Сервантес як особистість ренесансної доби. Реалістичне зображення іспанської дійсності у новелах Сервантеса.

«Дон Кіхот» Сервантеса – величне досягнення іспанської літератури доби Відродження; його національно-історична та жанрово-літературна основа. Зв'язок твору з карнавальною культурою, специфіка авторської позиції.

Соціальний і філософський зміст образу головного героя роману та його супутника Санчо Панси.

Самостійна робота – 2 год. Читання п'єс Лопе де Веги «Фуенте Овехуна» та «Собака на сні». Ознайомлення з творчістю Луїса ді Камоенса /поема «Лузіада», сонети/.

Самостійна робота – 2 год. Читання і конспектування окремих розділів роману Сервантеса «Дон Кіхот».

Листопад – 4 тиждень /13-ий тиждень за навч.планом/

Лекція 13-а /2 год./. Відродження в Англії /дошекспірівський період/

Проторенесансні ознаки творчості Джеффри Чосера. Література зрілого і пізнього Відродження: Едмунд Спенсер, Джон Лілло, Крістофер Марло.

Англійський утопічний роман. Жанрова специфіка жанру утопії. Від утопії до антиутопії: «Місто Сонця» Кампанелли й «Утопія» Томаса Мора.

Англійське Відродження. Біографія В.Шекспіра, Періодизація та класифікація його творів. Сонети як сюжетний цикл, образ ліричного героя в сонетах. Загальна характеристика хронік. Комедії В.Шекспіра /«Сон літньої ночі», «Дванадцята ніч»/.

Семінарське заняття №6 – 2 години. Роман Сервантеса «Дон Кіхот» - величне досягнення іспанської літератури доби Відродження.

Самостійна робота – 1 год. Читання і конспектування сонетів Франческо Петрарки із збірки «Канчоньере» у співставленні з сонетами В.Шекспіра.

Самостійна робота – 2 год. Читання і конспектування «Кентерберійських оповідань» Джеффри Чосера та роману Томаса Мора «Утопія».

Листопад – 5 тиждень /14-ий тиждень за навч.планом/

Лекція 14-а /2 год./ Характер трагічного, побудова конфлікту, тип героя у трагедіях В.Шекспіра. «Ромео і Джульєтта» - «оптимістична трагедія» про кохання. Шекспірівські твори другого періоду творчості / «Отелло», «Макбет» та найбільша філософська трагедія «Гамлет»/.

Трагічний шлях людини до духовних засад людського існування в трагедіях та трагікомедіях В.Шекспіра / на прикладі трагедії «Король Лір» та трагікомедії «Буря», «Зимова казка»/.

Самостійна робота – 2 год. Читання та конспектування творів В.Шекспіра /сонети, комедія «Сон літньої ночі», «Отелло», «Макбет», «Гамлет», «Король Лір», «Зимова казка»/.

Грудень – 1 тиждень /15-ий тиждень за навч.планом/

Семінарське заняття №7 – 2 години «Гамлет» В.Шекспіра – апофеоз філософського осмислення англійської дійсності доби занепаду ренесансного гуманізму.

Грудень – 2 тиждень /16-ий тиждень за навч.планом/

Семінарське заняття №8 – 2 години. Проблематика трагедії «Король Лір» В.Шекспіра.

5. Тематика та плани лекцій.

ЛЕКЦІЯ 1.

Тема 1. Антична література у контексті літератури світової.

1. Вступ. Поняття античності.
2. Хронологічні рамки та періоди античної літератури.
3. Зв'язок античності з іншими давніми цивілізаціями.
4. Догомерівський (долітературний) період.
5. Тематична класифікація, циклізація і періодизація античної міфології.

Тема 2. Архаїчний період: поеми Гомера.

1. Хронологічні рамки гомерівського періоду.
2. Поема Гомера «Іліада»: міфологічна основа, сюжетні лінії, побудова твору, характери героїв.
3. Поема Гомера «Одіссея»: міфологія, особливості композиції, герої поеми.
4. Поеми Гомера: соціально-історична основа, архітектоніка, міфологія, прогресивні тенденції.
5. Гомерівське питання.

Тема 3. Архаїчний період: епічні твори післягомерівського періоду.

1. Поняття «епос».
2. Дидактичний епос /післягомерівський період/.
3. Поема Гесіода «Труди і дні» як зразок архаїчної дидактики.
4. Пародійний епос / «Батрахоміомахія, або війна жаб і мишей»/.

ЛЕКЦІЯ 2

Тема 4. Зародження та розвиток лірики та театру.

1. Старогрецька лірика /Каллін. Тіртей. Солон. Мімнерм. Архілох/.
2. Старогрецька любовна лірика. Провідні теми поетичної творчості Алкея, Сапфо, Анакреона, Піндара.
3. Аттичний період.
4. Поява та розвиток античного театру.
5. Зародження і походження драми.
6. Класична трагедія. Творчість Есхіла /«Перси», «Прометей закутий»/.

ЛЕКЦІЯ 3

7. Твори Софокла /«Цар Едіп», «Антигона»/.
8. Драматична майстерність Еврипіда /«Медея»/.

Тема 5. Розвиток старогрецької комедії. Старогрецька філософія.

1. Давня аттична комедія. Походження комедії.
2. Творчість Аристофана /«Вершники», «Жаби»/.
3. Тема війни і миру в комедіях Аристофана.
4. Старогрецька філософія /Геракліт. Демокріт. Сократ. Платон.
5. Школа Арістотеля. «Поетика» Арістотеля.

ЛЕКЦІЯ 4

Тема 6. Елліністичний період. Література Римського панування.

1. Література доби еллінізму та епохи Римського панування.
2. Нова аттична комедія.
3. Творчість Менандра /комедія «Відлюдник»/.
4. Комедії Тіта Плавта і Публія Теренція Афра.
5. Наукова проза /Плутарх. Лукіан із Самосати/.
6. Олександрійська лірика і грецький роман /«Дафніс і Хлоя» Лонга/.

Тема 7. Римська література.

1. Періодизація римської літератури.
2. Долітературний період (римський фольклор).
3. Римська література періоду громадянських війн.
4. Творчість Луцілія.
5. Трактат Тіта Лукреція Кара «Про природу речей».
6. Поезія неотериків /Гай Валерій Катулл –вірші про Лесбії/.

Тема 8. «Золотий вік» римської літератури.

1. Римська література доби становлення імперії та принципату.
2. Творчість Публія Вергілія Марона /«Буколіки», «Георгіки»/.
3. Героїчна поема Вергілія «Енеїда».
4. Творчість Квінта Горація Флакка /«Римські оди», послання до Пізонів»/.

ЛЕКЦІЯ 5

Тема 9. Література періоду імперії та її занепаду.

1. Творчість Овідія Назона у контексті літератури Стародавнього Риму періоду занепаду імперії.
2. «Любовні елегії», «Наука кохання», «Фасти» Овідія.
3. «Метаморфози» як міфологічна енциклопедія у віршах.
4. «Скорботні елегії», Послання з Понту» Овідія.
5. Трагедії Сенеки.
6. Сатира Марціала та Ювенала.
7. Проза Петронія Арбітра, Лукіана.
8. Творчість Лучія Апулея.
9. Висновки. Вплив античності на подальший розвиток літератури.

ЛЕКЦІЯ 6

Тема 10. Література Середніх віків.

1. Вступ. Історичні передумови формування епохи Середніх віків.
2. Особливості та етапи розвитку літератури Середньовіччя.
3. Кельтський епос.
4. Германський епос
5. Англосаксонська «Поема про Беовульфа».

Тема 11. Література раннього та зрілого Середньовіччя (III – XIV ст.)

1. Література раннього Середньовіччя /III-X ст./.
2. Література зрілого феодалізму /XI-XIVст./
3. Еддична поезія.
4. Поезія скальдів /Егіль Скалагримсон, Сноррі Стурлусон/.
5. Староскандинавські саги.
6. Французький героїчний епос / «Пісня про Роланда»/.

ЛЕКЦІЯ 7

7. Іспанський героїчний епос /«Пісня про мого Сіда»/.
8. Німецький героїчний епос /«Пісня про Нібелунгів»/.

Тема 12. Література зрілого феодалізму /продовження/.

1. Поезія вагантів.
2. Світська література.
3. Передумови формування лицарської лірики.
4. Жанри лірики трубадурів. Німецький міннезанг.
5. Рицарський роман та його типи.

ЛЕКЦІЯ 8

6. Романи про Трістана та Ізольду.
7. Міська література. Жанри міської літератури. /Фабліо. Шванк/.
8. «Роман про Лиса». Народна сміхова культура.

Тема 13. Література доби Відродження.

1. Загальний огляд літератури доби Відродження.
2. Хронологічні й географічні межі літератури Ренесансу.
3. Відродження в Італії.

ЛЕКЦІЯ 9

4. Творчість Данте Аліг'єрі /«Нове життя», «Божественна комедія»/.

Тема 14. Література раннього Відродження.

1. Творчість Франческо Петрарки і Джованні Боккаччо /Треченто/.
2. Література пізнього Відродження /Кватроченто/.
3. Література VI періоду. /Чінквеченто/:творчість Аріосто і Тассо.

ЛЕКЦІЯ 10

Тема 15. Відродження у Німеччині та Нідерландах.

1. Розвиток літератури в Німеччині та Нідерландах.
2. Сатира Севастіана Бранта /«Корабель дурнів»/.
3. «Діалоги» Ульріха фон Гуттена.
4. Бюргерська література.
5. Народні книги /про Фауста і Тіля Ойленшпігеля/.

Тема 16. Відродження у Німеччині та Нідерландах.

1. Література Реформації й Великої Селянської війни.
2. Бюргерська література після Реформації.
3. Творчість Ганса Сакса.
4. Гуманізм у Нідерландах.
5. Творчість Еразма Роттердамського / «Похвальне слово Глупоті»/.

Тема 17. Відродження у Франції.

1. Етапи розвитку літератури Відродження у Франції.
2. Проторенесансні ознаки поезії Франсуа Війона.
3. Гурток Маргарити Наваррської, її роман «Гептамерон».

ЛЕКЦІЯ 11

Тема 18. Відродження у Франції.

1. Життєвий шлях Франсуа Рабле як характерна біографічна парадигма ренесансної доби.
2. Синтетизм і універсалізм роману «Гаргантюа і Пантагрюель», відображення у ньому карнавальних універсалій.

Тема 19. Відродження у Франції.

1. Літературна практика «Плеяди».
2. Тематична і поетична лірики П'єра де Ронсара.
3. Вираження кризи гуманістичних ідеалів у творчості Мішеля Монтеня.

ЛЕКЦІЯ 12

Тема 20. Іспанське Відродження.

1. Особливості іспанського Відродження /загальна характеристика/.
2. Мігель де Сервантес як особистість ренесансної доби.
3. Реалістичне зображення іспанської дійсності у новелах Сервантеса.
4. Лопе де Вега і театр. Його п'єси «Фуенте Овехуна», «Собака на сіні». Майстерність драматурга.

Тема 21. «Дон Кіхот» Сервантеса.

1. «Дон Кіхот» Сервантеса – величне досягнення іспанської літератури доби Відродження.
2. Національно-історична та жанрово-літературна основа роману.
3. Зв'язок твору з карнавальною культурою, специфіка авторської позиції.
4. Соціальний і філософський зміст образу головного героя роману та його супутника Санчо Панси.

ЛЕКЦІЯ 13

Тема 22. Відродження в Англії.

1. Відродження в Англії /дошекспірівський період/.
2. Проторенесансні ознаки творчості Джеффри Чосера.
3. Література зрілого і пізнього Відродження: Едмунд Спенсер, Джон Лілло, Крістофер Марло.
4. Англійський утопічний роман. Жанрова специфіка жанру утопії.
5. Від утопії до антиутопії: «Місто Сонця» Кампанелли й «Утопія» Томаса Мора.

Тема 23. Творчість В.Шекспіра.

1. Біографія В.Шекспіра.
2. Періодизація творчості та класифікація Шекспірових творів.
3. Сонети як сюжетний цикл, образ ліричного героя в сонетах.
4. Загальна характеристика хронік.
5. Комедії В.Шекспіра /«Сон літньої ночі», «Дванадцята ніч»/.

ЛЕКЦІЯ 14

Тема 24. Творчість В.Шекспіра.

1. Характер трагічного, побудова конфлікту, тип героя у трагедіях В.Шекспіра.
2. «Ромео і Джульєтта» - «оптимістична трагедія» про кохання.
3. Шекспірівські твори другого періоду творчості / «Отелло», «Макбет»/.
4. Найбільша філософська трагедія В.Шекспіра «Гамлет»/.

Тема 25. Творчість В.Шекспіра.

1. Трагічний шлях людини до духовних засад людського існування в трагедіях та трагікомедіях В.Шекспіра / на прикладі трагедії «Король Лір» та трагікомедії «Буря», «Зимова казка»/.
2. Підсумки. Висновки за матеріалом курсу.

6. Тематика та плани семінарських (практичних) занять з вказівкою рекомендованої літератури для їх підготовки.

Тема 1 - 2. Гомерові поеми «Іліада» та «Одіссея» - видатні пам'ятки античного художнього мислення.

1. Давньогрецький героїчний епос та його зв'язок з циклом міфів про троянську війну. Обставини і місце виникнення поем.
2. Зміст поеми «Іліада», основна структура та ідея твору.
3. Антивоєнні та антиаристократичні тенденції Гомерової «Іліади».
4. Образ списа та щита в ідейно-художній структурі поеми «Іліада».
5. Еволюція образу Ахілла, характеристика інших образів.
6. Ідейний зміст «Одіссеї» Гомера. Прогресивні тенденції поеми.
7. Образи богів і людей у поемі «Одіссея», різноманітність і цільність характерів, широта охоплення життя античного суспільства.
8. Ліричні й драматичні елементи у поемі «Одіссея».
9. Гомерівське розуміння краси. Народність поем Гомера.

Л і т е р а т у р а:

1. Білецький О.І. Поеми Гомера // Білецький О.І. Зібрання праць: У 5 т. Т.5. К.: Наукова думка, 1966. С. 76 – 93.
2. Білецький О.І. Античні літератури: Вступ до текстів // Антична література: Хрестоматія. К., 1968. С. 11 – 46.
3. Білецький А.О. І знову ахейські герої заговорили по-українському // Всесвіт. 1977. № 12.
4. Майстренко М. Шевченко і античність. Одеса, 1992.
5. Микитенко Юрій. Від «Слова» до «Іліади»: Петро Ніщинський – перекладач. К., 1993.
6. Пащенко В.І., Пащенко Н.І. Антична література. К., 2004. 718 с.
7. Підлісна Г.Н. Світ античної літератури. К., 1981. С. 29 – 50.
8. Підлісна Г.Н. Антична література. К., 1992. С. 33 – 60.
9. Прокаєв Ф.І., Кучинський Б.В., Долганов І.В. Зарубіжна література. К., 1987. С. 9 – 17.

10. Словник античної міфології. 2-е вид. К., 1989.
11. Содомора Андрій. Жива античність. К., 1983. С. 3 – 41.
12. Жадань і задумів неспокій: З творчої спадщини Бориса Тена. К., 1988.
13. Тен Б. Гомер на Україні // Всесвіт. 1982. № 12.

Тема 3. Героїчна поема Вергілія «Енеїда».

1. Історія створення поеми. Міфологічна основа поеми та відображення історичних подій у творі.
2. Поема Вергілія у порівнянні з її сюжетним прототипом – поемами Гомера.
3. Особливості психологічної атмосфери «поєми вигнання» Вергілія «Енеїда».
4. Образ Енея як епічного героя. Головні домінанта образу: довірливість богам, прийняття власної долі, душевна чутливість, схильність до ліричних переживань.
5. Кохання Дідони та Енея. Образ Дідони.
6. Функція богів у поемі.
7. Психологізм поеми Вергілія.

Л і т е р а т у р а:

1. Вергілій Публій Марон. Енеїда: в 12-ти кн. / за ред. Б. Тена. Київ: Дніпро, 1972. 355 с.
2. Антична література. Греція. Рим. Хрестоматія / упор. Т. В. Михед Т.В., Ю. В. Якубіна. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 952 с. (с. 564–736)
[URL:http://shron1.chtyvo.org.ua/Mykhed_Tetiana/Antychna_literatura_Hretsi_a_Rym_Khrestomatia.pdf](http://shron1.chtyvo.org.ua/Mykhed_Tetiana/Antychna_literatura_Hretsi_a_Rym_Khrestomatia.pdf)
3. Антична література. Зразки старогрецької та римської художньої літератури: антологія / упор. проф. О. І. Білецький. Харків: Держ. учбово-педагогіч. вид-во (Рад. школа), 1938. (с. 347–374)
[URL:http://chtyvo.org.ua/authors/Antolohiia/Antychna_literatura_Zrazky_starohretskoi_ta_rymskoi_khudozhnoi_literatury/](http://chtyvo.org.ua/authors/Antolohiia/Antychna_literatura_Zrazky_starohretskoi_ta_rymskoi_khudozhnoi_literatury/)
4. Давня римська поезія в українських перекладах і переспівах: хрестоматія / укладач В. Маслюк. Львів: Світ, 2000. 328 с. (с. 42–89)
[URL:https://www.google.com/url?client=internal-element-cse&cx=006160657761191371622:jo1pcughbf8&q=http://chtyvo.org.ua/authors/Masliuk_Vitalii/Davnia_rymska_poeziia_v_ukrainskykh_perekladakh_i_perespivakh_Khrestomatii.doc&sa=U&ved=2ahUKEwjg2tuimNrlAhWhxIsKHX2jBDY4ChAWMAB6BAgCEAE&usg=AOvVaw2TaPTZbeQuMSwEMkGMX4Q](https://www.google.com/url?client=internal-element-cse&cx=006160657761191371622:jo1pcughbf8&q=http://chtyvo.org.ua/authors/Masliuk_Vitalii/Davnia_rymska_poeziia_v_ukrainskykh_perekladakh_i_perespivakh_Khrestomatii.doc&sa=U&ved=2ahUKEwjg2tuimNrlAhWhxIsKHX2jBDY4ChAWMAB6BAgCEAE&usg=AOvVaw2TaPTZbeQuMSwEMkGMX4Q)
5. Антична література / за ред. проф. А. А. Тахо-Годі / пер. з рос. Київ: Вища шк., 1976. 440 с. (с. 295–317)
6. Гальчук О. Антична література: навч. пос. для студентів. Київ: Вид-во Київського славістичного університету, 2008. 210 с. (с. 207–218)

[URL:http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/5959/1/O_Halchuk_NP_2008_GI.pdf](http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/5959/1/O_Halchuk_NP_2008_GI.pdf)

10. Античний театр: навч. посібник. Вид. друге, доп. і перероб. / наук. ред. Р. Я. Пилипчук. Київ: Вид-во «АртЕк», 2007. 320 с. (с. 96–104)

[URL:http://shron1.chtyvo.org.ua/Klekovkin_Oleksandr/Antychnyi_teatr_Navchalnyi_posibnyk_dlia_vyschykh_navchalnykh_zakladiv_mystetstv_i_kultury.pdf](http://shron1.chtyvo.org.ua/Klekovkin_Oleksandr/Antychnyi_teatr_Navchalnyi_posibnyk_dlia_vyschykh_navchalnykh_zakladiv_mystetstv_i_kultury.pdf)

7. Кобів Й. Вергілій і його епічна поема // Вергілій. Енеїда. К., 1972.

8. Москаленко М. Н. Переклади з античних літератур у Західній Україні (фрагмент із нарису). Коломієць Л. В. Український художній переклад та перекладачі 1920-30-х років: матеріали до курсу „Історія перекладу”: навч. посібник. Київ: Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2013. (с. 87–91, 109).

9. Пащенко В.І., Пащенко Н.І. Антична література. К.,2001. 718с. (с. 562–612)
URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk644465.pdf>

10.Підлісна Г.Н. Світ античної літератури. К., 1981.

11.Підлісна Г.Н. Антична література. К.: Вища школа, 1992. 255 с. (С.352-367).

12.Прокаєв Ф.І., Кучинський Б.В., Долганов І.В. Зарубіжна література. К., 1987.

13.Словник античної міфології. 2-е вид. К., 1989.

14.Шалагінов Б. Б. Зарубіжна література: Від античності до початку ХІХ ст. Київ: Вид. дім „КМ Академія”, 2004. 360 с. (с. 75–80)

Тема 4. «Пісня про Роланда» - видатна пам'ятка французького героїчного епосу.

1. Героїчна поема як жанр. Архаїчний та класичний епос.

2. Французькі пісні діянь, їх цикли та тематика.

3. Історична основа «Пісні про Роланда» та принцип послідовної епічної ідеалізації.

4. Композиція і сюжет поеми. Основні конфлікти.

5. Роланд і Ганелон як образи-антагоністи. Ідея твору.

6. Роланд і Олівер. Принцип «логіки епічного кінця» у поемі. Роланд як епічний герой.

7. «Пісня про Роланда» як мнемонічна система:

А) повтори і гіперболізація у творі;

Б) штампи і загальні місця у творі;

В) принципи несиметричності у «Пісні про Роланда» (кількісна, топологічна, різна тілесна щільність персонажів, аксиологічна).

8. «Пісня про Роланда» та «Слово о полку Ігоревім».

Л і т е р а т у р а:

1. Бітківська Г.В. Особливості вивчення літератури середніх віків у загальноосвітніх навчальних закладах / Г.В. Бітківська // Викладання зарубіжної літератури: проблеми та досягнення. Султанівські читання: Збірник статей. Івано-Франківськ, 2010. Випуск І. С. 10–13.
elibrary.kubg.edu.ua/8314/1/Bitkivska_STH_1_2010_GI.pdf

2. Бондарук О. Героїчні епоси народів світу / Ольга Бондарук. [Б. м.]: ВНТЛ–Класика, 2007. 408 с.
3. Ковбасенко Ю.І. Література Середньовіччя: навчальний посібник. К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2011. 152 с.
4. Література західноєвропейського середньовіччя. Вінниця: Нова книга, 2003. С. 153-242.
5. Медвідь, Н. О. Героїчний епос народів у порівняльному вивченні : «Слово о полку Ігореві» та «Пісня про Роланда» [Текст] / Н. О. Медвідь // Зарубіжна література в школах України. 2008. № 7-8. С. 15-19.
6. Пащенко В. Перлина героїчного епосу Франції // Пісня про Роланда / Пер. В. Пащенко і Н. Пащенко. К.: Либідь, 2003. С. 162-174. http://www.ae-lib.org.ua/texts/pashchenko_la_chanson_de_roland_ua.htm
7. Пісня про Роланда / Пер. В. Пащенко і Н. Пащенко. К., 2003. http://www.ae-lib.org.ua/texts/la_chanson_de_roland_ua.htm
8. Пісня про Роланда / Пер. В. Щурата. Львів, 1918; або Пісня про Роланда // Тема. 2000. №3. С. 88–109. http://www.ae-lib.org.ua/texts/la_chanson_de_roland_by_shchyrat_frmg_ua.htm
9. Прокаєв Ф.І. та ін. Зарубіжна література ранніх епох. Античність. Середні віки. Відродження. К.: ВШ, 1994.
10. Рубанова Г., Моторний В. Історія зарубіжної літератури середніх віків. К., 1982.
11. Шаповалова М.С., Рубанова Г.Л., Моторний В.А. Історія зарубіжної літератури. Середні віки та Відродження. Львів: Світ, 1993.

Тема 5. Ідейно-художня своєрідність поеми Данте Аліг'єрі «Божественна комедія».

1. Античні та середньовічні джерела «Божественної комедії».
2. Композиція поеми, її хронотоп.
3. Алегорії в поемі та їх ідейний зміст. Релігійні та політичні алегорії.
4. Мотиви «нового» (ренесансного) світогляду в поемі. Образна система «Пекла».
5. Світоглядні протиріччя в поемі та їх можливі причини.
6. Своєрідність мови «Божественної комедії».

Л і т е р а т у р а:

1. Білецький О.І. Поема Данте // Білецький О.І. Зібрання праць: В 5-ти томах. Т.5. К., 1966.
2. Данте. Божественна комедія / Пер. з італ. і коментарі Є.А. Дроб'язка; Передмова О.Б. Алексеєнко. Харків: Фоліо, 2001. 607 с.
3. Данте. Божественна комедія : Пекло: поема / Данте; [пер. з італ., упорядкування, передмова М. Стріхи]. Львів: Астролябія, 2017. 352 с.
4. Данте. Божественна комедія : Чистилище: поема / Данте; [пер. з італ., упорядкування, передмова М. Стріхи]. Львів: Астролябія, 2017. 320 с.
5. Данте. Божественна комедія : Рай: поема / Данте; [пер. з італ., упорядкування, передмова М. Стріхи]. Львів: Астролябія, 2017. 368 с.

6. Данте. Божественна комедія. Пекло / Пер. з італ. П. Карманського та М. Рильського; Вступ. ст. О.І. Білецького. К.: Художня література, 1956. 221 с.
7. Данте і Україна / Уклав М. Стріха. К., 2000.
8. Ковбасенко Ю.І. Всесвітня література. Доба Середньовіччя // Тема. 2000. №3. С. 69–87.
9. Курціус Е. Р. Данте // Курціус Е. Р. Європейська культура і латинське середньовіччя. Львів, 2007. С. 241-242, 249-252, 387-422.
- 10.Новикова М. Українська „Божественна комедія” // Сучасність. 1995. №5. С. 62–64.
- 11.Петрова Ольга. ”Комедія” Данте Аліг’єрі: мистец. комент. XIV – XX ст. / Ольга Петрова; [пер. англ. А. Куликова]; Італ. ін-т культури в Україні, Т-во Данте Аліг’єрі у Києві. К. : Факт, 2009. 417, [2] с.
- 12.Прокаєв Ф.І. та ін. Зарубіжна література. Античність. Середні віки. Відродження. К.: ВШ, 1994.
- 13.Стріха М. Данте й українська література. Досвід рецепції на тлі „запізнілого націєтворення”. К.: Критика, 2003. 164 с.
- 14.Шалагінов Б. Зарубіжна література. Від античності до початку XIX сторіччя. – К., 2007.
- 15.Шаповалова М.С. та ін. Історія зарубіжної літератури. Середні віки та Відродження. Львів: Світ, 1993. С. 107-122.
- 16.Франко І.Я. Данте Аліг’єрі. Характеристика середніх віків. Життя поета і вибір з його поезій. Дантова друга любов // Зібр. тв.: У 50 т. Т. 12. К., 1978.

Тема 6. Проблематика і поетика роману

Мігеля Сервантеса «Дон Кігот»

1. Генеза роману «Дон Кігот» та функції пародії в ньому. Проблема жанру.
2. Мрія і дійсність у романі. Дон Кігот та його оточення.
3. Образ Дон Кігота. Мудрість і божевілля.
4. Тургенєвська оцінка Дона Кігота та її недоліки.
5. Дон Кігот і Санчо Панса. Карнавалізм і сміхова культура у романі.

Л і т е р а т у р а:

1. Гречанюк С. Вічні книги. К.: Дніпро, 1991. 317 с.
2. Зарубіжна література ранніх епох. Античність. Середні віки. Відродження / Ф. З. Прокаєв та ін. К., 1994.
3. Затонский Д.В. Рыцарь на большой дороге, или *Contrasia sunt complementa*//Затонский Д.В. Модернизм и постмодернизм. Харьков: Фолио-Аст, 2000. С. 159-166.
4. Мороз М. Мігель де Сервантес Сааведра в українських перекладах і критиці. Бібліографічний покажчик // Сервантес і проблеми розвитку європейської прози: Зб. наук. праць. Львів, 2000. Вип. 1. С. 34–41.

5. Кочур Г. М. де Сервантес Сааведра. Премудрий гідальго Дон Кіхот з Ламанчі. К.: Дніпро, 1995. С. 672-678. http://www.ae-lib.org.ua/texts/kochur_cervantes_ua.htm
6. Ортега-і-Гассет, Хосе. Роздуми про Дона Кіхота / Хосе Ортега-і-Гассет; [пер.: Г. Верба]. К. : Дух і літера, 2012. 210 с.
7. Пронкевич, Олександр. Дон Кіхот: роман, міф, товар / Олександр Пронкевич. К.: Аграр Медіа Груп, 2012. 197 с.
8. Сервантес Сааведра, Мігель де. Премудрий гідальго Дон Кіхот з Ламанчі: Роман / Пер. з іс. М.Лукаша; Післямова Г.Кочура. К., 1995.
9. Скобельська О.І. Шляхами Дон Кіхота. Харків: Веста: Ранок, 2004. 192 с.
10. Шалагінов Б. Зарубіжна література. Від античності до початку ХІХ сторіччя. К., 2007
11. Шаповалова М.С. та ін. Історія зарубіжної літератури. Середні віки та Відродження. Львів: Світ, 1993. С. 205-217.

Тема 7. «Гамлет» В.Шекспіра – апофеоз філософського осмислення англійської дійсності доби занепаду ренесансного гуманізму.

1. Генеза трагедії «Гамлет». Специфіка використання В.Шекспіром відомого сюжету.
2. Проблема помсти у трагедії та її специфіка. Образи «месників» (Лаерт, Фортінбрас, Гамлет).
3. Критика фальшивого суспільства у трагедії. Образи короля та придворних.
4. Конфлікт трагедії. Гамлет і Система.
5. Гамлет і Офелія.
6. Гамлет як Ренесансна особистість. Характер Гамлета. Проблема його пасивності-активності. Гамлет як інтелектуальний герой.

Л і т е р а т у р а:

1. Гречанюк С. Вічні книги. К.: Дніпро, 1991. 317с.
2. Зарубіжна література ранніх епох. Античність. Середні віки. Відродження / Ф. І. Прокаєв та ін. К., 1994.
3. Історія зарубіжної літератури: Середні віки та Відродження / М. С. Шаповалова, Г. Л. Рубанова, В. А. Моторний. Львів, 1982.
4. Франко І. Передмова до п'єси В.Шекспіра «Гамлет» // Збір. творів: у 50 т. К., 1981. Т. 32.
5. Шалагінов Б. Зарубіжна література. Від античності до початку ХІХ сторіччя. К., 2007.
6. Шекспір В. Твори: В 6 т. / Пер. з англ.; Післямови О.Алексеєнко і Н.Жлуктенко. К., 1985. Т.2. С.67-148, 311-413.
7. Шекспір, Вільям. Гамлет, принц данський / Вільям Шекспір ; з англ. пер. Юрій Андрухович ; [іл. В. Єрко; ред. І. Малкович]. Вид. 3-тє. Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2014. 237, [1] с.
8. Український шекспірівський портал. – Режим доступу: <http://shakespeare.zp.ua/>

Тема 8. Трагедія В. Шекспіра «Король Лір»

1. Задум та історія виникнення трагедії В. Шекспіра «Король Лір».
2. Проблематика п'єси В. Шекспіра «Король Лір». Добровільне зречення влади та наслідки для підданих.
3. Образ короля Ліра.
4. Образи дочок короля Ліра.
5. Мотив сліпоти та тема божевілля у творі.
6. Місце трагедії «Король Лір» у творчій спадщині В.Шекспіра.

Л і т е р а т у р а:

1. Зарубіжна література ранніх епох. Античність. Середні віки. Відродження / Ф. І. Прокаєв та ін. К., 1994.
2. Історія зарубіжної літератури: Середні віки та Відродження / М. С. Шаповалова, Г. Л. Рубанова, В. А. Моторний. Львів, 1982.
3. Торкут Н.М. Трагічне кресендо Шекспірової музи. Шекспір В. Трагедії. Харків: Фолю, 2004. С. 33-38.
4. Шалагінов Б. Зарубіжна література. Від античності до початку ХІХ сторіччя. К., 2007.
5. Introductory: Shakespearean Poetry and Politics. Shakespeare as Political Thinker/ edited by John Alvis and Thomas G. West, Carolina Academic Press, 1981, P. 3-26. URL: <https://www.enotes.com/topics/williamshakespeare/critical-essays/politics-and-power>
6. Kiernan Ryan. Sovereignty and subversion in King Lear. URL : <https://www.bl.uk/shakespeare/articles/sovereignty-and-subversion-in-king-lear>.
7. Greenblatt S. Shakespeare and the Uses of Power. URL: <https://www.nybooks.com/articles/2007/04/12/shakespeare-and-the-uses-of-power/>
8. Король Лір [Кінофільм]/ реж. Ричард Ейр; у ролях: Ентоні Хопкінс, Емма Томпсон, Кристофер Екклстон, Тобайас Мензіс, Ендрю Скотт; Playground Television UK Ltd. – Фільм вийшов на екрани у 2018 р.
9. Шекспір В. Король Лір [Пер. М. Рильського]. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=1240>

7. Завдання для самостійної роботи студентів зі вказівкою рекомендованої літератури для їх підготовки.

Тема 1. Антична література у контексті літератури світової.

Студенти повинні ознайомитися зі структурою таких підручників:

1. Антична література / За ред. проф. А.А.Тахо-Годі. К.,1986.
2. Антична література: Хрестоматія /Упоряд. акад. О.І.Білецький. К.,1988.
3. Тронський І.М. Історія античної літератури. К., 1996.
4. Пащенко В.І., Пащенко Н.І. Антична література. К.,2001.

ЗАПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. До якого століття належать перші пам'ятки античної літератури?
2. Протягом якого історичного періоду розвивається антична література?
3. На які періоди можна розбити грецьку та римську літератури?
4. У чому полягає суттєва відмінність античної, особливо грецької, літератури від інших європейських літератур?
5. В чому полягає історичне значення античної літератури?

Тема 2. Текстуальне ознайомлення з **міфами** Стародавньої Греції за книжкою М.Куна «Легенди та міфи Стародавньої Греції /Тернопіль, 2002/ та з поемами Гомера у порівняльному плані з біблійними переказами та казками народів світу.

ЗАПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Дайте визначення терміну «міф».
2. Чим міфи відрізняються від жанру казки?
3. На які цикли поділяють міфи?
4. Охарактеризуйте основні генеалогічні типи в грецькому пантеоні богів.

Тема 3. Старогрецька лірика. Аттічний період.

Ознайомлення з тематикою і поетикою античної старогрецької лірики у порівняльному плані з пам'яткою давньоіндійської літератури «Рамаяна».

ЗАПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. На які види поділяють старогрецьку лірику?
2. Охарактеризувати тематику та форму грецької лірики, назвати її представників.
3. Яким був характер та призначення ямбічної лірики?
4. Що собою являла сольна та хорова меліка. Назвіть представників цих жанрів.

Тема 4. Історія виникнення жанру **байки**. Гесіод. «Труди і дні» /байка про Солов'я і Крука/. Ознайомлення з творчістю Езопа. «Езопова мова» /на прикладі байок Езопа/.

ЗАПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Дати визначення жанру байки.
2. Кому адресовано поему Гесіода «Труди і дні»?
3. Що вказує на перехідний у ліриці характер поеми Гесіода?
4. В чому проявляється песимізм Гесіода, його забобонність?
5. Назвіть основні риси творчості Езопа.
6. На які тематичні групи поділяють байки Езопа?
7. Що собою являє «езопова мова»?

Тема 5. Ознайомитися з творчим набутком **Ціцерона** /ораторське мистецтво, філософські листи / за підручником В.І. та Н.І. Пащенко. Антична література. К.: Либідь, 2001. С. 550-555/.

ЗАПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Які твори різних жанрів дійшли до сьогодення від Ціцерона?
2. Що являє собою Ціцерон як філософ?

3. Що є сутністю його теорії красномовства?
4. Філософські та політичні трактати Ціцерона: їхній зміст, значення, проблематика.
5. Назвати найбільш відомі промови Ціцерона.
6. Які особливості художнього стилю Ціцерона.

Тема 6. Ознайомлення з творчістю римських **поетів-елегіків** Секста Проперція та Альбія Тібулла.

Реферування дослідження Андрія Содомори «Дві барви часу Публія Овідія Назона» // Овідій. Любовні елегії. К.: Основа, 1999. С.5-29.

ЗАПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Дати коротку характеристику творчості Тібулла і Проперція.
2. Назвати дидактичні поеми Овідія про кохання. Яким є характер любовного почуття, зображеного в цих поемах?
3. Які основні позиції дослідження Андрія Содомори щодо творчості Овідія?

Тема 7. Ознайомлення зі структурою підручника М.С. Шаповалової, Г.Л. Рубанової, В.А. Моторного «Історія зарубіжної літератури. Середні віки та Відродження» /Львів, 1993/.

Підготувати реферат на тему «Загальна характеристика літератури народів Сходу VIII-IX ст.

ЗАПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Який проміжок часу охоплювала доба середньовіччя? На які періоди вона поділялася?
2. Яку роль відігравала християнська церква? Чому вона користувалася підтримкою короля, феодалів і простого люду?
3. Визначити, в чому полягає своєрідність Середньовіччя в історико-літературному процесі.
4. Окреслити соціальні та світоглядні основи західноєвропейської середньовічної культури.
5. Як можна охарактеризувати науку доби Середньовіччя? У чому її позитивні моменти?

Тема 8. Читання текстів «**Пісні про Роланда**», «**Пісні про мого Сіда**», «**Пісні про Нібелунгів**»; ознайомитися за підручником «Історія зарубіжної літератури» М.С. Шаповалової та інш. /сс.88-90/ з морально-дидактичною поемою Вільяма Ленгленда «**Видіння П'єра –Орача**».

ЗАПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Які теми склали зміст французького епосу?
2. Зіставити ідейний задум «Пісні про Роланда» з тими історичними фактами, які покладено в основу цього твору?
3. Чим німецький героїчний епос відрізнявся від французького? Чому «Пісню про Нібелунгів» великий Гайне назвав «квітка в камені»?
4. Яка тематика була головною в «Пісні про Сіда»? Чому в поемі немає зображення винятковості лицарських почуттів?
5. Хто був виконавцем поем у Франції, Німеччині, Іспанії?

6. Чим героїчний епос відрізняється від архаїчного і що має з ним спільного?
7. До якого літературного жанру зараховують «Видіння П'єра-Орача»?
8. Охарактеризуйте побудову поеми Ленгленда.

Тема 9. Читання і конспектування «**Божественної комедії**» Данте.

ЗАПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Коли і у зв'язку з чим виник у Данте задум написати «Божественну комедію»?
2. Що стало темою поеми Данте?
3. Яка архітектоніка поеми?
4. У чому своєрідність концепції світу Данте? Чим вона відрізняється від біблійної?

Тема 10. Ідейно-тематичне багатство роману Дж.Боккаччо «**Декамерон**» /конспектування твору за тематичними групами оповідок/.

ЗАПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. До яких жанрів у своїй творчості звертався Дж.Боккаччо? Навести приклади.
2. У чому полягає майстерність Боккаччо-новеліста?
3. Які теми стали провідними в романі «Декамерон»?
4. В чому полягає дидактизм роману Боккаччо?
5. У чому виявилась своєрідність архітектоніки роману?

Тема 11. Анотація статті Йосипа Кобіва «Еразм Роттердамський і його сатиричне перо» // Роттердамський Еразм. Похвала Глупоті. К.: Основа, 1993. С.3 - 11, а також читання твору **Еразма Роттердамського «Похвала Глупоті»**.

ЗАПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Коли і як виник задум сатири «Похвала Глупоті»?
2. Охарактеризувати композицію твору. Назвати героїв-алегорії.
3. Чому Морія стала синонімом мудрості?

Тема 12. Ознайомлення з поетичною спадщиною **Франсуа Війона** в українських перекладах Леоніда Первомайського.

Читання і конспектування роману **Франсуа Рабле «Гаргантюа і Пантагрюель»**.

ЗАПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. У чому полягало головне кредо Ф.Війона? Чим була обумовлена його популярність?
2. Визначити тематику прочитаних творів.
3. Чому Ф.Рабле можна вважати гуманістом?
4. Які сатиричні прийоми використав автор у романі «Гаргантюа і Пантагрюель»?
5. Назвіть ідеї, що покладено автором в основу архітектоніки твору.

Тема 13. Читання п'єс Лопе де Веги «**Фуенте Овехуна**» та «**Собака на сні**». Ознайомлення з творчістю **Луїса ді Камоенса** /поема «Лузіада», сонети/.

Читання і конспектування окремих розділів роману **Сервантеса «Дон Кіхот»**.

ЗАПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. На які періоди прийнято поділяти творчість Лопе де Вега?
2. Яких проблем торкаються комедії драматурга?
3. Які проблеми покладено в центрі драми «Фуенте Овехуна»?
4. Які жанрові характеристики притаманні комедії «Собака на сніні»?
5. Назвіть основні мотиви творчості Камоенса.
6. Яке місце в іспанській літературі посідав Сервантес?
7. Сатиричні та викривальні мотиви роману Сервантеса.
8. Сюжетні лінії героїв твору: Дон Кіхот та Санчо Панса.

Тема 14. Читання і конспектування «Кентерберійських оповідань» **Джеффри Чосера** та роману **Томаса Мора «Утопія»**.

ЗАПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Чому «Кентерберійські оповідання» вважають енциклопедією жанрів?
2. Визначити специфічні риси композиції «Кентерберійських оповідань».
3. Які соціальні та професійні типи знайшли відображення в сюжеті «Кентерберійських оповідань»?
4. Які вади соціально-економічного ладу викриває в романі «Утопія» Т.Мор?
5. Якою є побудова держави, що називалася Утопія?
6. Визначити композиційні та жанрові особливості роману Т.Мора.

Тема 15. Читання і конспектування сонетів **Франческо Петрарки** із збірки «Канчоньере» у співставленні з сонетами **В.Шекспіра**. Читання та конспектування творів **В.Шекспіра** /комедія «Сон літньої ночі»/. Читання та конспектування трагедій **В.Шекспіра** / «Отелло», «Макбет», «Гамлет»/. Читання і конспектування творів **В.Шекспіра** / «Король Лір» і «Зимова казка»/.

ЗАПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. В чому сутність «шекспірівського» питання?
2. Назвіть періоди творчості **В.Шекспіра** та основні твори цих періодів.
3. В чому полягає особливість шекспірівського сонету?
4. Які тематичні групи сонетів виокремлюють?
5. У чому проявилася спільність та відмінність сонетів **Ф.Петрарки** та **В.Шекспіра**?
6. Які проблеми вирішувались в комедії **в.Шекспіра** «Сон літньої ночі»?
7. Джерела фабули та проблематика трагедії «Отелло».
8. Згубний вплив влади, боротьба за владу як причини трагедії головного героя п'єси «Макбет».
9. Тема справедливості і відплати за скоєний злочин у трагедії «Макбет».
10. Джерело сюжету трагедії «Гамлет».
11. Чому є відмінними світоглядні позиції Гамлета та Горація.
12. В чому полягає роль образу Озрика в трагедії «Гамлет»?
13. Розкрийте образи правителів Данії та їх наближених у творі.

14. Тема помсти в трагедії та підхід до її вирішення Гамлетом, Лаертом і Фортінбрасом.
15. Проблема батьків і дітей в трагедії «Король Лір» (Лір, Глостер).
16. Розкрити сутність образу короля Ліра. Чи можна прозріти людині, ставши сліпою?
17. Трагедія «Король Лір» як зіткнення Добра і Зла.
18. Образи дочок короля Ліра.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Антична література: Довідник / за ред. С.В. Семчинського. К., 1993.
2. Андрій Содомора. Дві барви часу Публія Овідія Назона // Овідій. Любовні елегії. К.: Основа, 1999. - С.5-29.
3. Галич О.А., Дмитренко В.І., Фоменко В.Г. Історія зарубіжної літератури. Античність. Середньовіччя. Луганськ, 2003.
4. Давиденко Г.Й. Історія західноєвропейської літератури раннього та зрілого Середньовіччя. Суми: Університетська книга, 2006. 261 с.
5. Давиденко Г.Й., Акуленко В.Л. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження. К., 2007.
6. Зарубіжна література ранніх епох. Античність. Середні віки. Відродження / О.І. Прокаєв та ін. К., 1984.
7. Качуровський І.В. Генерика і архітектоніка. К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2005. 382 с.
8. Кирилук З.В. Література Середньовіччя. Харків, 2003.
9. Кобів Йосип. Еразм Роттердамський і його сатиричне перо // Роттердамський Еразм. Похвала Глупоті. К.: Основа, 1993. С.3 -11.
10. Ковбасенко Ю.І. Доба Середньовіччя. К., 2009.
11. Кун М. Легенди та міфи Стародавньої Греції. Тернопіль, 2002.
12. Куцевол О.М. Світ Шекспіра. Харків: Веста: Видавництво „Ранок”, 2003. 288 с.
13. Література західноєвропейського Середньовіччя / під ред. Н.О. Висоцької. Вінниця: Нова книга, 2003. 464 с.
14. Пашенко В.І., Пашенко Н.І. Антична література. К.: Либідь, 2004.
15. Словник античної міфології / Укл. І.Я. Козовик, О.Д. Пономарів. К., 1989.
16. Ференц Н.С. Основи літературознавства: Підручник. К.: Знання, 2011. 431 с.
17. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література від античності до початку ХІХ сторіччя. К.: Видавничий дім «КМ Академія», 2004. 360 с.
18. Шаповалова М.С., Рубанова Г.Л., Моторний В.А. Історія зарубіжної літератури. Львів: Світ, 1993. 311 с.

Додаткова

1. Анікст О. Діалектика Гамлета // Зарубіжна література. 2006. № 6 (454). С. 12 – 22.

2. Антична література. Греція. Рим. Хрестоматія / Упорядники: Михед Т.В., Якубіна Ю.В. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 952 с.
Електронна версія: режим доступу:
http://shron.chtyvo.org.ua/Mykhed_Tetiana/Antychna_literatura_Hretsia_Rym_Khrestomatia.pdf
3. Античні поетики. Арістотель. Поетика. Псевдо-Лонгін. Про високе. Горацій. Про поетичне мистецтво / Упоряд. М. Борецький, В. Зварич. К.: Грамота, 2007. 168 с.
4. Бедрик Ю. Версії «чотиривірша» Війона // Зарубіжна література. 2001. № 37 (245). С.2.
5. Бершадська Н. Сонети Шекспіра та їх переклади // Зарубіжна література. 2001. № 39 (247). С. 2 – 7.
6. Білецький О.І. Франсуа Рабле і його книга // Зібрання праць: У 5-ти т. Т.5. К., 1966.
7. Білецький О.І. Антична література: Хрестоматія. К.: Радянська школа, 1968 (2-ге видання). – 612 с.
8. Білецький О. Неповторний Арістофан // Арістофан. Комедії. К., 1980.
9. Бітківська Г.В. Тема природи в поезії вагантів // Зарубіжна література в школах України. 2009. № 7–8. С. 38–40.
http://elibrary.kubg.edu.ua/8325/1/Bitkivska_ZLSHU_7-8_2009_GI.pdf
10. Висоцька Н.О. Подорож у світ «Божественної комедії» // Всесвітня література. 1999. № 11. С. 41 – 43.
11. Вишницька Ю.В. Образи матеріально-тілесного низу в романі Франсуа Рабле «Гаргантюа і Пантагрюель» // Педагогічна освіта: теорія і практика. Педагогіка. Психологія: Зб. наук. пр.: / Редкол.: Огнев'юк В.О., Бех І.Д., Хоружа Л.Л. К.: Університет, 2008. № 10 (част. 1). 104 с. С. 21–28. elibrary.kubg.edu.ua/4303/1/Y_Vyshnytska_PO_10_2008_GI.pdf
12. Вороніна Л. Сонети Петрарки і Шекспіра // Зарубіжна література. 2004. № 41. С. 21.
13. Гончарук Т. Поняття про «вічний образ». Зображення подвигів Дон Кіхота // Зарубіжна література. 2005. № 40. С. 13.
14. Давні легенди німецьких земель / відп. ред. О. Донічева; переказ Т. Горбаченко, Л.Олексієнко; худ. НікаГольц. Київ: Країна мрій, 2006. 95 с.
15. Даньшина Л.І. «Благословенні будьте серця рани...» Лірика Франческо Петрарки // Всесвітня література і культура. 2004. № 4. С. 30 – 32.
16. Дітькова С.Ю. Біблійні алюзії в трагедії В.Шекспіра «Гамлет» // Зарубіжна література. 2004. № 5. С. 10 – 17.
17. Елліністична поезія. Антологія / Передмова, упорядкування, коментар, примітки І.П.Мегели. К.: Видавець Карпенко В.М., 2007. 380 с.
18. Кочур Г. Джованні Боккаччо // Боккаччо Дж. Декамерон. К.: Просвіта, 2006. С.144–172. http://www.ae-lib.org.ua/texts/kochur_boccaccio_ua.htm
19. Мойсеїв І. Код двійки у перекладі «Дон Кіхота» Миколою Лукашем // Зарубіжна література. 2001. № 41 (249). С. 4 – 5.

20. Назарець В.М. «Підсолоджена» досконалість Пантагрюеля і «гіркувата» буфонада Панурга. Франсуа Рабле: епоха, роман, образи // Всесвітня література та культура. 2004. № 2. С. 16 – 20.
21. Наливайко Д.С. Україна і європейське Відродження // Вітчизна. 1971. № 5.
22. Новікова М. Міфосвіт «Макбета»: володарі і відьми // Зарубіжна література. 2004. № 41. С. 18 – 20.
23. Нойфельд Віра. Порівняльний гендерний аналіз архетипів у німецькій і українській культурі // Гендерна проблематика та антропологічні горизонти: Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції 2011. С. 70–78. Режим доступу: <http://eprints.oa.edu.ua/5326/1/8.pdf>
24. Павличко Д.В. Філософія життя та любові у трактатах і сонетах // Відродження. 1994. № 4. С. 49 – 54.
25. Онишко А. Різнобіжні паралелі (з приводу «Пісні про Нібелунгів») // Всесвіт. 1996. № 12. С. 168–169.
26. Первомайський Л. Клубок суперечностей на ім'я Війон // Зарубіжна література. 2001. № 37 (245). С. 1 – 2.
27. Петрушенко В.Л. Філософія. Львів, 2003.
28. Пісня про Нібелунгів // Всесвіт. 1996. № 12. С. 157–167; або Пісня про Нібелунгів // Література західноєвропейського Середньовіччя / під ред. Н.О. Висоцької. Вінниця, 2003. С. 201–239.
29. Поезія вагантів / Переклад з латин. Мирона Борецького та Андрія Содомори. Львів: Світ, 2007. 264 с. http://www.ae-lib.org.ua/texts/vagantes_poetry_ua.htm
30. Рашутняк О. Мандрі Дон Кіхота // Зарубіжна література. 2005. № 40. С. 3 – 5.
31. Фюман Ф.. Пісня про Нібелунгів у прозовому переказі / перекл. з нім. Миколи Настеки. К.: Веселка, 1989. 158 с. Режим доступу: http://www.ae-lib.org.ua/texts/_das_nibelungen_lied_by_fuhmann__ua.htm
32. Шалагінов Б.Б. Відродження в Англії. Шекспір // Всесвітня література та культура. 2003. № 9. С. 48 – 56.

7.1. Методичні рекомендації до написання реферату

Самостійна робота є невід'ємною частиною навчального процесу і основою пізнавальної діяльності студента. Метою методичних вказівок є конкретизація самостійної роботи студента для всебічного підвищення рівня знань, раціоналізації процесів підготовки, виконання і захисту самостійної роботи, єдності навчальної та науково-дослідної роботи.

Освоєння курсу відповідно до програми передбачає самостійне опрацювання студентом літературних джерел, вивчення теоретичних питань тем, виконання практичних завдань і написання рефератів.

Викладач курсу спрямовує і контролює самостійну роботу студента, встановлює час консультацій та термін виконання самостійної роботи за кожною темою курсу.

Практичні завдання студент виконує в окремому зошиті.

З метою поглибленого вивчення теоретичного і практичного матеріалу студент пише реферат. Підготовка реферату – один з етапів вивчення курсу «Історії світової літератури (антична література, література Середньовіччя та Відродження)». Його метою є розширення і поглиблення теоретичних знань та практичних навичок з кожної теми дисципліни на основі самостійного узагальнення зібраного матеріалу.

Реферат є результатом самостійного дослідження з обраної теми.

При написанні реферату студент має показати вміння користуватися літературними джерелами, узагальнювати підібрані матеріали, формулювати обґрунтовані висновки.

Підготовка реферату включає такі етапи: вибір теми; визначення завдань дослідження та складання плану реферату; підбір літературних джерел та фактичного матеріалу; написання та оформлення реферату.

Тема реферату обирається з переліку тем самостійно або за допомогою наукового керівника. При виборі теми реферату необхідно враховувати науково-дослідні інтереси студента й актуальність теми для практичної діяльності.

Обравши тему реферату, необхідно визначити мету і об'єкт дослідження. Це допоможе встановити сукупність завдань, щоб їх розв'язати при підготовці реферату.

Після визначення мети і завдань дослідження студент разом з науковим керівником складає план реферату і відповідно до учбового графіка захищає його.

Реферат складається зі вступу, кількох розділів, висновків, списку використаної літератури і додатків. План реферату передбачає послідовний логічний виклад матеріалу, що розкриває зміст теми.

Елементи наукового пошуку, які містяться в рефератах з вибраного напрямку дослідження, мають знайти своє відображення і продовження в курсовій, дипломній та магістерській роботах.

Етапи написання реферату:

- Вибір теми та об'єкта дослідження.
- Затвердження теми та завдання.
- Складання студентом плану реферату.
- Підбір літератури та формування інформаційної бази для написання реферату.
- Написання тексту та оформлення реферату.
- Захист реферату.

7.2. Тематика наукових рефератів

1. Духовна поезія (літургійні гімни). Характеристика їх поезики.
2. Міфи, що стали мандрівними сюжетами подальшої літератури.
3. Образ Одиссея в поемах Гомера «Іліада» та «Одіссея».
4. «Драма сатирів» та її призначення.
5. «Нормативність характерів» Софокла (на прикладі будь-якої п'єси).
6. Образ Медеї в трагедіях античних авторів (за драмами Евріпіда та Сенеки).

7. Проблематика комедій Арістофана.
8. Жанровий поділ художньої прози Греції V – IV ст. до н. е.
9. Розвиток ораторського мистецтва Греції: види красномовства, художні прийоми.
10. Вчення Платона про два світи.
11. Ставлення Платона до поезії та мистецтва.
12. Сюжетна схема грецького роману.
13. Філософська основа поеми Лукреція «Про природу речей».
14. Історичні праці Таціта.
15. Структура поеми «Метаморфози».
16. Своєрідність байок Федра.
17. Сатири Ювенала та Горація: подібність та відмінність.
18. Ідейна концепція роману Апулея «Метаморфози».
19. Тематика ранніх творів Горація (еподи і сатири).
20. Агіографія та її жанровий канон.
21. Епос південних слов'ян.
22. Художня своєрідність «Пісні про Роланда».
23. Порівняльна характеристика образів Роланда й Олів'єра в поемі «Пісні про Роланда».
24. Трактати Данте.
25. Лірика Ронсара.
26. Ф.Війон та його місце у французькій літературі.
27. Тематика сонетів в літературі Відродження (порівняльна характеристика сонетів Данте, Петрарки, Шекспіра).
28. Порівняльна характеристика образів Дон Кіхота та Санчо Панси в романі Сервантеса «Дон Кіхот».
29. Родинні проблеми Ліра та Глостера (за трагедією В.Шекспіра «Король Лір»).
30. Поразка чи перемога Ромео і Джульєтти в однойменній п'єсі В.Шекспіра.
31. Проблема помсти в трагедії В.Шекспіра «Гамлет».
32. Велич та падіння Макбета (за трагедією В.Шекспіра «Макбет»).
33. Відображення занепаду ідеалів Ренесансу в трагедії В.Шекспіра «Отелло».

7.3. Методичні рекомендації до написання курсової роботи

Композиційна побудова роботи: робота повинна мати чітку структуру, яку відображає зміст. Компонентами роботи є:

1. Титульна сторінка.
2. Зміст.
3. Вступ.
4. Перший розділ роботи (зазвичай теоретичний).
5. Другий розділ роботи (самостійне дослідження обраного матеріалу)
6. Висновки.
6. Список літератури.

Титульний лист містить повну назву відомства, у структуру якого входить вуз, найменування вузу, інституту, відділення і кафедри, де виконувалася робота, прізвище, ім'я та по-батькові автора, назву роботи, відомості про наукового керівника, місто, рік виконання роботи.

Композиційно робота може бути представлена так:

1. Вступ передбачає висвітлення:

- актуальності;
- об'єкта, мети і завдань дослідження;
- відносної наукової новизни і практичної значущості;
- методів дослідження;
- структури і обсягу роботи.

2. Перший розділ курсової роботи є, зазвичай, теоретичним оглядом літератури з теми. Тут студентом аналізуються основні етапи розвитку наукової думки з проблеми, теоретичні розбіжності з досліджуваною проблемою, викладаються критерії, які автор роботи вважає важливими для свого дослідження. Бажано, щоб ця частина роботи закінчувалася формулюванням наукової гіпотези, підтвердженню (або спростуванню) якої присвячено це дослідження. Залежно від мети і завдань, які було поставлено, ця частина роботи може бути короткою, або розгорнутою.

3. Другий розділ роботи є самостійним дослідженням студента, у якому автор підтверджує свою гіпотезу, використовуючи зібраний практичний матеріал. Приклади не просто ілюструють висловлену тезу, а супроводжуються конкретним літературознавчим аналізом.

Розділи поділяються на підрозділи і абзаци. Всі частини композиції повинні бути пропорційними, логічно розташованими, починатися з повідомлення, про що буде йтися, і закінчуватися висновками

4. Висновки. Результати дослідження складають основний зміст висновків. У загальних висновках не повинні повторюватися висновки з першого та другого розділів. Тут підводяться підсумки всього дослідження, підсумовується вирішення висунутих завдань. У висновках розкривається теоретичне і практичне значення отриманих результатів, обґрунтовується їх достовірність і корисність.

5. Список літератури повинен містити тільки ту літературу, на яку автор посилався, або цитував у роботі. Бажано відобразити вітчизняні та закордонні дослідження останніх років.

6. Якщо є в роботі додатки, то їх розташовують після списку літератури. Додатки можуть містити уривки з тексту оригіналу, його переклад, глосарій досліджуваних одиниць, термінів, список аббревіатур, таблиці кількісних співвідношень досліджуваних явищ тощо.

7.4. Приблизна тематика курсових робіт

1. Ідейно-композиційна роль образу П'єра в поемі В.Ленгленда «Видіння П'єра-Орача».
2. Трагічно-героїчний пафос в англо-саксонському епосі (на матеріалі «Поеми про Беовульфа»).
3. Специфіка стилю оповіді в «Кентерберійських оповіданнях» Дж.Чосера.
4. Жанротворчі елементи «Кентерберійських оповідань» Дж.Чосера.
5. Тематичні цикли «Сонетів» В.Шекспіра.
6. Проблема ліричного героя в «Сонетах» В.Шекспіра.

7. Образи блазнів у комедіях В.Шекспіра («Приборкання норавливої», «Сон літньої ночі»).
8. Тема божевілья в трагедіях В.Шекспіра («Гамлет», «Король Лір», «Макбет» - на вибір студента).
9. Образи данських королів у трагедії В.Шекспіра «Гамлет».
10. Роль жіночих образів у трагедії В.Шекспіра «Гамлет».
11. Синтез гуманістичного та трагічного світосприйняття в трагедії В.Шекспіра «Гамлет».
12. Філософське спрямування трагедії В.Шекспіра «Ромео і Джульєтта».
13. Тема помсти в трагедії В.Шекспіра «Гамлет».
14. Тема дружби в трагедії В.Шекспіра «Гамлет».
15. Тема кохання в трагедії В.Шекспіра «Ромео і Джульєтта».
16. Трагізм Макбета (за однойменною п'єсою В.Шекспіра).
17. Жіночі образи трагедії В.Шекспіра «Король Лір».
18. Трагедія В.Шекспіра «Отелло» як варіант реалізації естетико-постологічної парадигми Ренесансу.
19. Релігійні мотиви у французьких лицарських романах.
20. Проблематика роману Ф.Рабле «Гаргантюа та Пантагрюель».
21. Традиції літератури про дурнів у сатирі «Похвальне слово Глупоті» Е.Роттердамського.
22. Засоби комічного в поемі С.Бранта «Корабель дурнів».
23. Міннезанг в німецькій середньовічній літературі.

7.5. Критерії оцінювання курсових робіт

Критерії оцінювання курсових робіт:

- Ступінь засвоєння студентом понять і категорії з теми дослідження.
- Вміння працювати з теоретичними і художніми джерелами.
- Вміння формулювати основні висновки за результатами аналізу конкретного матеріалу.
- Грамотність і стиль викладу.
- Самостійність роботи, оригінальність висновків.
- Правильність і акуратність оформлення.
- Дотримання правил академічної доброчесності.

Критерії, за наявності хоча б одного з яких, роботу може бути оцінено нижчим балом.

- Тема і (або) зміст роботи не стосується предмету дисципліни.
- Роботу було передруковано з Інтернету, CD-ROM, або інших носіїв інформації.
- Неструктурований план курсової роботи.
- Обсяг роботи менший, ніж 20 сторінок друкованого тексту.
- У роботі відсутні посилання на теоретичні і художні джерела.
- У роботі нема додатків, якщо вони передбачалися.
- Оформлення курсової роботи не відповідає вимогам (відсутня нумерація сторінок, неправильне оформлення бібліографії і т.ін.).

8. Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю

1. Навчальний предмет «Антична література» (географічні, історичні та хронологічні межі). Періодизація античної літератури.
2. Давньогрецька пісенна творчість; аеди і рапсоди, особливості культово-обрядових та побутових пісень (застольні, маршові, весільні, заплачки).
3. Гомерівський епос. Міф про Троянську війну, його історична основа і художнє осмислення.
4. Зміст «Іліади» Гомера – військово-героїчної епопеї, особливості її композиції.
5. Зміст «Одіссеї» Гомера - епічної казково-пригодницької, родинно-побутової поеми, особливості її композиції.
6. Прогресивні тенденції гомерівських поем «Іліада» та «Одіссея».
7. «Роботи і дні» Гесіода як дидактичний епос. Соціальний мотив першої літературної байки про Соловейка і Крука.
8. Зміст пародії на давньогрецький героїчний епос «Батрахоміомахія, або війна жаб і мишей».
9. Жанри давньогрецької лірики. Тематика поетичної творчості Солона, Калліна, Тіртея, Феогніда, Мімнерма.
10. Жанри давньогрецької лірики. Тематика поетичної творчості Архілоха, Алкея, Сапфо, Анакреонта, Піндара, Вакхіліда.
11. Культ бога Діоніса і зародження античної драми. Основні види драми: трагедія, комедія, драма сатирів.
12. Світоглядні засади творчості Есхіла, еволюція його драматургічної майстерності і театральні нововведення.
13. Проблематика трагедії Есхіла «Прометей закутий». Філософське осмислення революційності образу Прометея.
14. Проблема людської особистості й долі у трагедіях Софокла. Концепція героя: зображення людини такою, «якою вона повинна бути».
15. Родинно-побутова тематика трагедій Евріпіда. Відстоювання прав афінської жінки, дегероїзація міфологічних персонажів.
16. Сатира на внутрішню і зовнішню політику Афінської держави у комедії Арістофана «Вершники».
17. Літературно-критичні орієнтири Арістофана у його комедії «Жаби».
18. Давньогрецька історіографія (Геродот. Фулідід. Ксенофонт).
19. Давньогрецька філософська проза (Геракліт. Демокріт. Сократ. Платон). Загальна характеристика.
20. Ідейно-тематичні параметри байок Езопа та Федра.
21. Елліністичний період у давньогрецькій літературі. «Нова» аттична комедія. Гуманістичні тенденції комедій Менандра.
22. Ідейний зміст та особливості композиційної побудови комедії Менандра «Відлюдник».
23. Проблема виховання молоді у комедії Теренція «Брати».
24. Загальна характеристика нової аттичної комедії. Демократична спрямованість комедій Плавта «Менехми», «Хвальковитий воїн».

25. Римський період давньогрецької літератури. Діалоги Лукіана із Самосати, їх види, персонажі, особливості художньої манери.
26. «Поетика» Арістотеля і проблеми літератури і мистецтва. Вчення про трагедію та її складові. Поняття «катарсису» та «мімезису».
27. Світоглядно-філософські засади засвоєння епікуреїзму в римській поезії. Поема Тита Лукреція Кара «Про природу речей» - найвизначніша пам'ятка матеріалістичної думки античності.
28. Римська поезія «неотериків». Гай Валерій Катулл. Питання про образ ліричного героя.
29. Римська елегія. Творчість Альбія Тібулла та Секста Проперція.
30. Зміст і композиція поеми Вергілія «Енеїда».
31. Композиційно-тематична побудова «Метаморфоз» Овідія.
32. Особливості ідейного змісту та форми роману Гая Петронія Арбітра «Сатирикон».
33. Сатирична спрямованість сатир Ювенала та епіграм Марціала.
34. Ідейно-філософська спрямованість роману Апулея «Метаморфози, або Золотий Осел», сюжет твору.
35. Скандинавська поезія. «Старша Едда» як пам'ятка народної творчості.
36. Поезія скальдів. Творчість Егіля Скалагримсона та Сноррі Стурлусона
37. Кельтський епос. Тема захисту батьківщини в ірландських сагах про Кухуліна.
38. Англосаксонська «Поема про Беовульфа».
39. «Пісня про Сіда» - перлина іспанського героїчного епосу.
40. Антиаристократична спрямованість «Пісні про мого Сіда».
41. «Пісня про Роланда» - велична пам'ятка французького героїчного епосу.
42. Середньовікова народна поезія доби розвинутого феодалізму. Народні співці та виконавці творів народного епосу.
43. «Пісня про Гільдебранта» - героїчна пам'ятка континентальних германців.
44. «Пісня про Нібелунгів» - найвизначніша пам'ятка німецького середньовічного епосу.
45. Поезія вагантів, її сатирична спрямованість.
46. Лірика трубадурів і труверів, її суспільно-соціальна зумовленість.
47. Роль і значення народних співців (жонглерів, хугларів, шпільманів) у розвитку європейського епосу.
48. Жанри лірики трубадурів. Творчість Бернарта де Вентадорна та Бертрана де Борна.
49. «Роман про Троянду» - видатний твір французької алегоричної поезії.
50. Загальна характеристика лицарської (куртуазної) літератури.
51. Лицарський куртуазний роман (античний, бретонський, візантійський).
52. Зміст роману «Про Трістана та Ізольду», критика в ньому феодальної моралі.
53. Міська і народна література (фабліо, шванки).
54. Тваринний епос. «Роман про Лиса» як антифеодальна сатира.
55. «Народний» і куртуазний напрям у німецькому мінезангу. Творчість Вальтера фон дер Фогелвайде.
56. Німецькі «народні книги» про Тіля Ойленшпігеля та Йоганна Фауста.

57. Раннє Відродження в Італії. Творчість Франческо Петрарки (збірка віршів «Канцоньєре»). Патріотичний образ Італії у канцонах Петрарки.
58. «Декамерон» Боккаччо та його значення в історії літератури доби Відродження.
59. Лірична збірка Данте «Нове життя», її композиційна побудова, зв'язок з поезією «нового солодкого стилю».
60. «Божественна комедія» Данте Аліг'єрі як філософсько-художній синтез середньовікової культури і пролог до літератури нового часу.
61. Література німецької Реформації й Великої Селянської війни (Мартін Лютер. Томас Мюнцер).
62. Німецька бюргерська література після Реформації. Творчість Ганса Сакса.
63. Розвиток літератури німецького гуманізму. (Себастьян Брант та Ульріх фон Гуттен).
64. Творчість Еразма Роттердамського. Сатира на феодальне суспільство і владу грошей у його «Похвалі Глупоті».
65. Французька література доби Відродження. Гурток Маргарити Наваррської (творчість Клемана Маро та Бонавентура Депер'є).
66. Роман Франсуа Рабле «Гаргантюа і Пантагрюель». Зв'язок Рабле з народною літературою.
67. Антифеодальна спрямованість сатири Рабле. Система нової гуманістичної педагогіки у романі «Гаргантюа і Пантагрюель».
68. Фольклорні джерела роману Рабле «Гаргантюа і Пантагрюель». Історія створення роману.
69. Пізнє французьке Відродження. Поети «Плеяди» (Жоашен дю Белле. П'єр де Ронсар).
70. «Плеяда» та її маніфест – трактат Ж. дю Белле «Захист і звеличення французької мови».
71. Тема соціального протесту в баладах Франсуа Війона.
72. Реалістичний характер «Повчальних новел» Сервантеса.
73. Особливості композиції роману Сервантеса «Дон Кіхот». Широка картина життя іспанського суспільства.
74. Складність образу Дон Кіхота з однойменного роману Сервантеса. Героїка високого гуманізму і трагізм образу.
75. Характеристика образу Санчо Панси, як носія здорового народного глузду та оптимізму з роману Сервантеса «Дон Кіхот».
76. Морально-дидактична поема Вільяма Ленгленда «Видіння Петра Орача» як відображення народних рухів у Англії XIV ст.
77. Балади про Робіна Гуда – поезія селянського антифеодального протесту.
78. Творчість Чосера – попередника англійської літератури доби Відродження. («Кентерберійські оповідання»).
79. Література раннього англійського Відродження. Гуманізм і народність «Утопії» Томаса Мора – провісника ідей утопічного соціалізму.
80. Загальна характеристика творчості попередників В. Шекспіра (Томас Кід. Роберт Грін. Крістофер Марло).
81. Матеріалістична основа естетики В. Шекспіра. Періодизація його творчості.

82. Історичні хроніки В.Шекспіра («Генріх IV», «Генріх V» - критика феодальної сваволі, захист національної держави).
83. Історичні хроніки В.Шекспіра («Річард III» - викриття королівського деспотизму, «Генріх VI» - картина селянської війни).
84. Сонети В.Шекспіра.
85. Гуманізм ранньої трагедії В.Шекспіра «Ромео і Джульєтта».
86. Комедії В.Шекспіра як вершина англійської комедії доби Відродження («Дванадцята ніч», «Сон літньої ночі»).
87. Гуманізм та філософська глибина трагедії В.Шекспіра «Гамлет».
88. Тема боротьби проти деспотизму та станово-національних забобонів у трагедії В.Шекспіра «Отелло».
89. Проблема суспільних відносин та екзистенціальні параметри буття у трагедії В.Шекспіра «Король Лір».
90. Критика англійського абсолютизму у шекспірівській драматургії третього періоду («Зимова казка», «Дванадцята ніч», «Буря»).

9. Ключові поняття та терміни

Антична література: агон, Олександрійська поезія, алкеєва строфа, амфібрахій, анапест, аед, байка, буколічна поезія, гекзаметр, гомерові гімни, гімн, дактиль, драма, застольні пісні, ідилія, історіографія, кантики, катарсис, кікличні поеми, коніки, комедія, котурни, красномовство, лірика, меліса, мемуари, міфологія, міф, ненії, неотерики, обрядові пісні, ода, орхестра, палліата, папірус, пара баса, параскенії, парод, пергамен, перипатетики, поховальні оди, послання, поетика, претекста, протагоніст, рапсод, рецитації, роман, сапфічна строфа, сатира, сатирівська драма, сатура, синкретизм, казка, сцена, скептики, софісти, стоїки, тетралогія, тогата, трагедія, трагічна іронія, тріумфальні пісні, трудові пісні, фалічні пісні, фесценніни, філологія, філософія, холіямб, хорей, християнство, християнська література, еклога, гексод, елегія, енкомії, епіграма, епінікії, епічні пісні, епічний повтор, епісодій, епіталама, еподи, ямб.

Література Середньовіччя: агіографія, альба, англосаксонський епос, апокрифи, архаїчний епос, бард, вагант, васал, видіння, героїчний народний епос, голіард, готика, діяння, драма літургійна, епос, жонглер, шпільман, хуглар, житія святих, індивідуалізм, інквізиція, легенда, літургія, лицар, канцона, католицизм, кельтський епос, клерикальна література, куртуазна література, мім, міннезанг, міннезінгер, міраклъ, містерія, містицизм, мораліте, пасторела, протестантизм, сага, сакральний, сеньйор, сирвента, скальд, скандинави, скела, сповідь, схоластика, сюзерен, тенсона, теологія, тотем, трубадур, трувер, турнір, уланські саги, фабльо, фарс, фастнахтшпіль, філід, цикл, шансон де жест, шванк.

Література Відродження: англійський сонет, антифразіс, антропоцентризм, балада, вітраж, гуманізм, історична хроніка, італійський сонет, канцона, комедія «дель арте», комедія масок, карнавалізм, література для дурнів, література про дурнів, новела, новий солодкий стиль, пантеїзм, пародія, пастораль,

пасторальний роман, ренесансний гуманізм, Ренесанс, Реформація, утопія, шахрайський роман.

10. Критерії оцінювання знань та підсумкового контролю

Шкала оцінювання підсумкових балів

Загальна сума балів	За шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
		залік
90 – 100	A	<i>відмінно</i> , зараховано
82 – 89	B	<i>добре</i> , зараховано
74 – 81	C	<i>добре</i> , зараховано
64 – 73	D	<i>задовільно</i> , зараховано
60 – 63	E	<i>задовільно</i> , зараховано
35 – 59	FX	<i>незадовільно</i> , не зараховано, з можливістю повторного складання
1-34	F	<i>незадовільно</i> , не зараховано, з обов'язковим повторним курсом

Критерії оцінювання знань на екзамені та заліку:

1. Оцінка «відмінно» (90–100 б.) (зараховано) виставляється, якщо студент відповів на питання екзамену (заліку) в повному обсязі, мають місце обґрунтованість та повнота відповіді на теоретичні та практичні питання. Можлива присутність деяких недоліків у вигляді описок.
2. Оцінка «добре» (74-89 б.) (зараховано) – виставляється, якщо студент відповів на питання екзамену (заліку) в повному обсязі, висвітлені всі теоретичні та практичні питання, але має місце деяка необґрунтованість розкриття цих питань. Можлива присутність деяких недоліків у вигляді технічних помилок та описок.
3. Оцінка «задовільно» (60-73 б.) (зараховано) – виставляється, якщо студент відповів на питання екзамену (заліку) в неповному обсязі, немає повної відповіді на теоретичні або практичні питання, але практичне питання в основному виконане. Можлива присутність деяких грубих теоретичних або практичних помилок.
4. Оцінка «незадовільно» (1-59 б.) (незараховано) – виставляється, якщо студент відповів на питання екзамену (заліку) в неповному обсязі, повністю відсутні відповіді на теоретичні або практичні питання. Незадовільна оцінка може бути виставлена, якщо відповіді були не по суті теоретичних та практичних питань.

11. Зразки модульних робіт

Модульний контроль за вивченням матеріалу дисципліни здійснюється за 50 бальною шкалою. Структура кожного комплекту завдань за модулями містить завдання різного рівня складності – два теоретичні високого рівня (однакові за складністю) оцінюються кожен у 15 балів, і одне практичне, що передбачає використання теоретичних знань на практиці (оцінюється у 5 балів) і 15 тестових завдань, які оцінюються у 1 бал.

Орієнтовний приклад модульної контрольної роботи

1. Окреслити світоглядні засади творчості Есхіла, еволюцію його драматургічної майстерності і театральні нововведення.
2. Охарактеризувати поезія вагантів, її сатиричну спрямованість.
3. Роман Франсуа Рабле «Гаргантюа і Пантагрюель». Розкрити зв'язок Рабле з народною літературою.
4. Виконати наступні тестові завдання:
 1. Прометей означає:
 - А) бунтівник;
 - Б) носій миру;
 - В) провидець, той, який дивиться вперед;
 - Г) добротворець.
 2. У який спосіб покінчили зі своїм життям герої Софоклової трагедії «Антигона»?
 - А) Антигона: 1) випила отруту ; 2) повісилася на своєму шалику;
 - Б) Гемон: 1) б'ється головою об гострий виступ скелі; 2) простромив собі мечем груди;
 - В) Еврідіка: 1) проколює собі серце; 2) перерізає собі вени; 3) отруюється;
 - Г) Етеокл і Полінік: 1) загинули у двобої; 2) потрапили у ворожу засідку; 3) занедужали невиліковною хворобою.
 3. Хто з трьох давньогрецьких логографів описав життя й звичаї скіфів?
 - А) Фулідід;
 - Б) Геродот;
 - В) Ксенофонт.
 4. На щиті Енея з Вергілієвої «Енеїди» зображено:
 - А) майбутню історію Риму;
 - Б) славне прийдешнє Енейових нащадків;
 - В) світобудову, якою її уявляли римляни доби Октавіана Августа;
 - Г) картину підземного світу Аїда, куди згодом спускається Еней.
 5. Поема Лукреція «Про природу речей» прославляє:
 - А) Геракліта;

- Б) Арістотеля;
- В) Епікура;
- Г) Платона.

6. Середньовіччя у Західній Європі охоплює період:

- А) II-X ст.;
- Б) V-XI ст.;
- В) V-XV ст.;
- Г) XII-XVI ст.

7. Вагантами йменували себе:

- А) актори;
- Б) мандрівні лицарі;
- В) студенти-блукальці з країн Західної Європи;
- Г) філософи.

8. «Пісня про Роланда» починається:

- А) описом підготовки хрестового походу проти арабо-мавританських царьків;
- Б) Ганелон укладає договір про перемир'я сарацинським царем Марсилієм;
- В) оспівуванням перемоги Карла Великого в Іспанії;
- Г) засудженням феодального свавілля.

9. Укажіть, що подарував Трістан королеві Ізольді у «Романі про Трістана та Ізольду»:

- А) песика Пті-Крю з чарівним брязкальцем;
- Б) мавпочку Фрі-Ка з чарівною краваткою;
- В) котика Трю-Грі із чарівним дзвіночком;
- Г) пташку Кло-Крю із чарівною стрічкою.

10. Емпіреєм називається у «Божественній комедії» Данте:

- А) перше коло Пекла;
- Б) третє коло Чистилища;
- В) п'яте коло Неба;
- Г) десяте коло Неба, сповнене вогню і світла.

11. Епоха Відродження супроводжувалася відкриттями:

- А) М.Коперника;
- Б) Дж.Бруно;
- В) Г.Галілея;
- Г) Х.Колумба.

12. Автором творів «Філоколо», «Філострато», «Ф'яметта», «Декамерон» є:

- А) Дж.Боккаччо;
- Б) Ф.Рабле;
- В) Сервантес;
- Г) Маргарита Наваррська.

13. У чому полягав колосальний авторитет Франческо Петрарки як ученого-гуманіста?

- А) він заснував науку, що згодом дістала назву класичної філології;
- Б) займався пошуками і вивченням античних рукописів;
- В) свої наукові трактати писав латинською мовою;
- Г) відшукав промови і листи Ціцерона, працю Квінтіліана «Про освіту оратора».

14. Заслуга Мартіна Лютера перед культурою німецької Реформації полягає передовсім у:

- А) виступах проти зловживань католицької церкви;
- Б) запереченні папської влади;
- В) зверненні до імператора і німецьких князів звільнити Німеччину від папської влади і здійснити загальну реформу церкви;
- Г) перекладі німецькою мовою Біблії та у створенні численних релігійних пісень.

15. Структура англійського (шекспірівського) сонету:

- А) два катрени і два терцети;
- Б) три катрени і двовірш;
- В) три двовірші і один терцет;
- Г) чотири терцети і двовірш.

12. ЛІТЕРАТУРА

1. Антична література: Хрестоматія / Упоряд. О.І. Білецький. К., 1968.
2. Антична література / За ред. проф. А.А. Тахо-Годі. К., 1976.
3. Антична література: Довідник / За ред. проф. С.В. Семчинського. К., 1993.
4. Бендзар Богдан, Бобинець Степан. Методика викладання світової літератури в загальноосвітній школі з українською мовою навчання. Ужгород, 2001.
5. Давні легенди британських земель / переказ Лариси Олексієнко; іл. А. Власової. Київ: Країна мрій, 2006. 150 с.
6. Козлик І.В. Історія зарубіжної літератури Середньовіччя і доби Відродження. Ч. 1. Івано-Франківськ, 2001. 126 с.
7. Пащенко В.І., Пащенко Н.І. Антична література. К.: Либідь, 2004. 718 с.
8. Підлісна Г.Н. Світ античної літератури. К., 1989.
9. Підлісна Г.Н. Антична література. К., 1992.
10. Підлісна Г.Н. Антична література для всіх і кожного. К.: Техніка, 2003. 384 с.
11. Содомора А. Жива античність. К., 1983.
12. Тисячоліття. Поетичний переклад. К., 1995.
13. Тронський І.М. Історія античної літератури / Пер. з рос. К., 1996.

- 14.Словник античної міфології /Укл. І.Я.Козовик, О.Д. Пономарів. К.,1989.
15.Шаповалова М.С., Рубанова Г.Я., Моторний В.А. Історія зарубіжної літератури: Середні віки та Відродження. Львів, 1993.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бібліотека світової літератури. Оригінали та переклади.
Режим доступу: <http://ae-lib.org.ua/>
2. Бібліотека українських підручників.
Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/>
3. Історія світової літератури.
Режим доступу: [http://www.ae-lib.org.ua/ lithistory.htm#mid](http://www.ae-lib.org.ua/lithistory.htm#mid)
4. Література доби Середньовіччя.
Режим доступу: [http://www.ae-lib.org.ua/ lit_medieval. htm](http://www.ae-lib.org.ua/lit_medieval.htm)
5. Український шекспірівський портал.
Режим доступу: <http://shakespeare.zp.ua/>
6. <http://kuzmenko.org.ua/lithistories/medieval>

Художні твори античного періоду

1. Грецькі міфи.
2. Гомер. Іліада. Одиссея.
3. Гесіод. Труди і дні.
4. Евріпід. Медея.
5. Есхіл. Прометей закутий.
6. Софокл. Цар Едіп. Антігона.
7. Арістофан. Жаби.
8. Арістотель. Поетика.
9. Вергілій. Енеїда.
- 10.Езоп. Байки.

Художні твори Середньовіччя і Відродження

1. Пісня про Беовульфа.
2. Пісня про Роланда.
3. Пісня про Сіда.
4. Поема про Нібелунгів.
5. Ленгленд В. Видіння П'єра-Орача.
6. Чосер Дж. Кентерберійські оповідання.
7. Шекспір В. Сонети. Ромео і Джульєтта. Гамлет. Макбет. Отелло.
Король Лір. Буря. Сон літньої ночі.
8. Данте А. Божественна комедія.
9. Петрарка Ф. Книга пісень.
- 10.Боккаччо Дж. Декамерон.
- 11.Брант С. Корабель дурнів.
- 12.Роттердамський Е. Похвала Глупоті.
- 13.Війон Ф. Балада прикмет. Балада прислів'їв.
- 14.Рабле Ф. Гаргантюа і Пантагрюель.

15.Сервантес М.

Дон Кіхот.